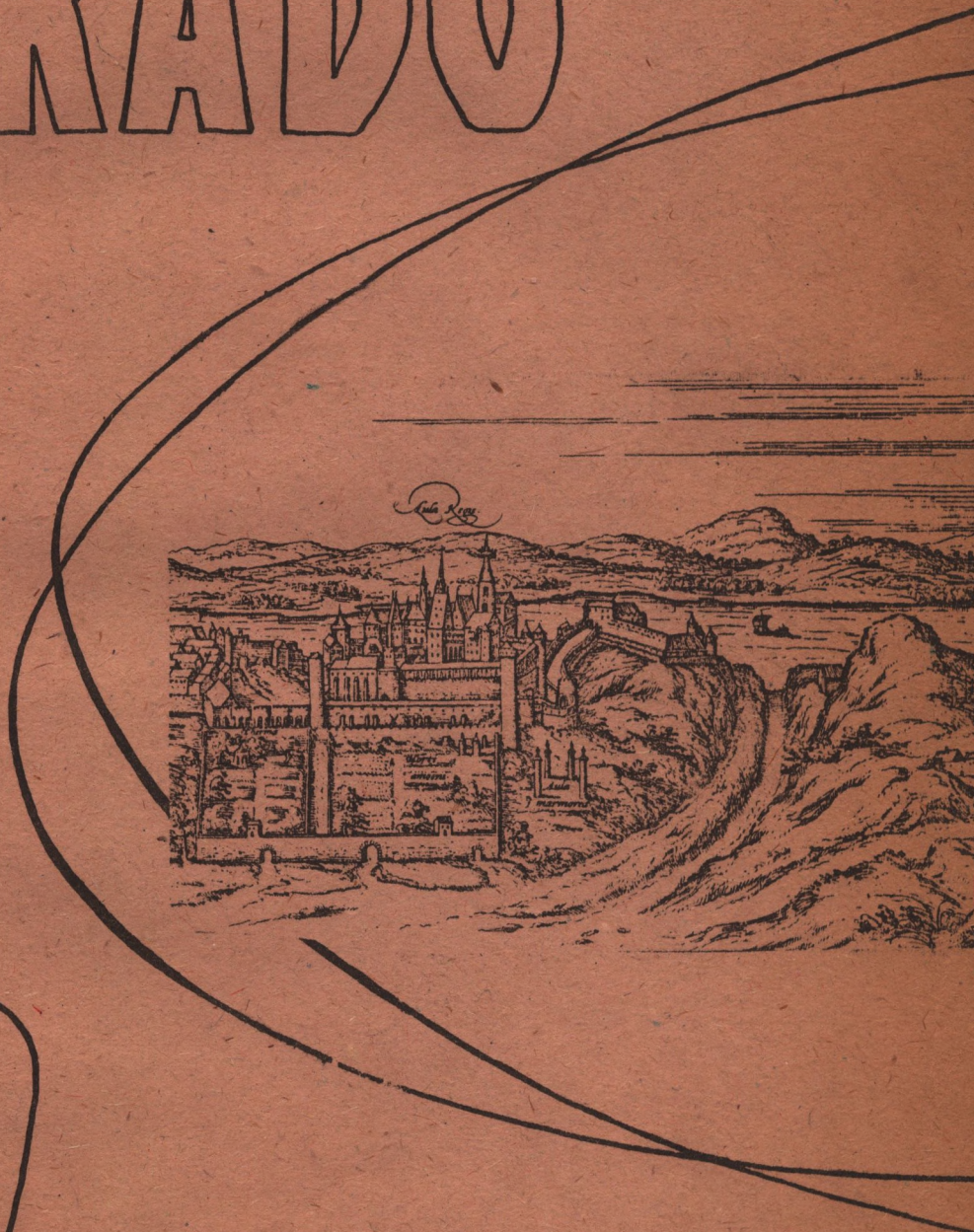

OSZK

1964 FEB 1 0

OSZK

HÍRADÓ

1

VII. ÉVFOLYAM · 1964 · JANUÁR

T a r t a l o m

PAPP István: Számadás és tervezés -----	1
Könyvtárunk kollégiumának munkájáról -----	4
Személyi hírek és változások -----	5
Céljutalmak -----	5
Az új Nemzeti Könyvtár működése (3.) -----	7
Kézirat-hungaricumok begyűjtése külföldről (Cs) -----	14
Költözik a "müncheni"	15
Hírek innen-onnan -----	17
RÓNA-TAS András: Látogatás a moszkvai Központi Katalógusban -----	19
FALLENBÜCHL Zoltán: Az Österreichische Nationalbibliothek térképtárában -----	21
Szakszervezetünk számadataiból -----	24
A Társadalombiztosítási Tanács hírei -----	25
Összejöveteleinkről, rendezvényeinkről -----	26
Egy vadember dörmögése -----	28

Borítófedélen: a budai vár látképének részlete Braun Georg: Beschreibung und Contrafactur der vornembster Stat der Welt. Bd.I. Cöln 1574. c. munkájából a Braun - Hogenberg-féle Civitates orbis terrarum 1574. évi első német kiadásából.

Az
Országos Széchényi Könyvtár
Pártszervezetének és
Szakszervezeti Bizottságának
lapja

Szerkesztő Bizottság:

Bánlaky Eva, Borsa Gedeon
Csapodi Csabáné, Gombocz
István, Horváth Viktor (fe-
lelős szerkesztő), Papp
István, Somkuti Gabriella

Szerkesztők

Papp István-Somkuti Gabriella

Kiadja az Országos Széchényi
Könyvtár Szakszervezeti Bi-
zottsága, Budapest VIII. Mu-
zeum körút 14/16.

Felelős kiadó:

Horváth Viktor

Országos Széchényi Könyvtár
házi sokszorosítása
Budapest VIII. Múzeum utca 3

Lapzárta: 1964. január 15.

SZÁMADÁS ÉS TERVEZÉS

Könyvtárunk életében egyre inkább összefonódik a végzett munka számbavétele az előttünk álló feladatok megtervezésével. S ez így helyes is, hiszen az eddigi eredményekre támaszkodva lehet csak a következő lépéseket megtenni, hogy terveink ne légvárák, hanem a céltudatos tevékenység rugói legyenek.

Az 1964. évi terv fő feladatainak kijelölését is megelőzte az 1963-as eredmények és hiányosságok felmérése.

Sokszor ismételt megállapítás, hogy a felkészülés, az új nemzeti könyvtár kialakítása éveit éljük. Ebből következően a rekonstrukciós és az előkészületi munkák súlypontot képeznek az egyéb teendők között. Az elmúlt év volt az első olyan év, amelyben könyvtárunk felkészülése már kilépett a tervezés stádiumából és megkezdődött a tervek végrehajtása. Saját erőforrások felszabadtásával, munkaerők átcsoportosításával láttunk hozzá a legfontosabb feladatokhoz. Az átcsoportosítás terheit elsősorban a IV. és a III. főosztály érezte. Mivel az előkészületi munkák zöme az I. főosztályon összpontosul, úgy tűnhetik a felületes szemlélőnek, hogy ez a főosztály járt jól a létszámgyarapodással. Meg kell azonban mondanunk, hogy a rendkívül munkaigényes rekonstrukciós és előkészületi feladatok még az I. főosztály kurrens teendőitől is vontak el munkaerőket, - tehát itt is tehertételként jelentkeztek. S korántsem állíthatjuk azt, hogy az átcsoportosítással fedeztük volna a teljes munkaerőszükségletet; főhatóságunktól azt várjuk, hogy az elkövetkező években fokozott mértékben fejleszti könyvtárunk létszámát. Az új munkatársakra egyelőre az előkészületi feladatoknál van szükség, később pedig az új körülmények között működő nemzeti könyvtár majdani üzemeltetésénél.

A következőkben az előkészületi munkák jelenlegi helyzetét és az 1964-ben sorra kerülő feladatokat kívánjuk áttekinteni.

Az új épület szabadpolcos olvasói terében felállításra kerülő kézikönyvtárak anyagának kijelölése, beszerzése, felállítása legfontosabb tennivalóink közé tartozik. 1963-ban megindult a történettudományi kézikönyvtár állományának kijelölése s eljutott a magyar történelemben a dualizmus koráig. Csak az év őszén kezdődött meg az általános olvasóterem anyagának összeállítása, ámbar ezt a munkát nehezíti, hogy sok kérdés még tisztázásra szorul. Az irodalomtudományi kézikönyvtárat illetően a hiányzó irodalomtörténész munkatárs miatt még nem indulhatott meg a munka. Ellenben elkészült a visszamenőleges példányszámszaporítás alapvető eszköze, az 1851-1951-es ciklusra vonatkozó deziderátum-kataló-

gus; sajnos, a példányszámszaporítás munkaerő és pénzügyi fedezet hiánya miatt a tervezettnél lassabb ütemben folyt. 1964-ben - megfelelő létszámemeléssel - jelentősebb eredményeket kell elérni ezen a területen. Be kell fejezni a magyar történettudományi anyag jelölését, hogy a következő évekre csak a folyamatos pótlás maradjon, jócskán előre kell haladni az általános olvasótermi anyag jelölésében és meg kell kezdeni a magyar irodalomtudományi kézikönyvtár anyagának gyűjtését. A visszamenőleges többpéldány-beszerzés egyre inkább a kijelölt anyagra irányul. A pótépület biztosításától függően megkezdődik a Vas-utcai másodpéldányok rendezése; ebből az anyagból sok olyan mű fog a kézikönyvtárakba kerülni, ami ma már beszerezhetetlen. - A szakolvasótermek állományának kialakítása szempontjából, de az egységes állománygyarapítás megvalósítása érdekében is előkészületeket kell tenni a könyv- és periodika-beszerzés egyesítésére.

A katalógus-rekonstrukció az előkészületi munkák között talán nem látványos, de mindenestre alapvető jellegű. Rendkívül munkaigényes, szakértelmet és szivós kitartást megkívánó feladat. Terveinkkel ellentétben, a múlt év folyamán csak a szolgálati betürendes katalógus átszerkesztése indult meg - a szakkatalógushoz létszámhiány miatt hozzá sem kezdhettünk -, de ezt a munkát is különféle nehézségek akadályozták (az átcsoportosítás elhuzódása, betegségek stb.), s így itt adóssággal kezdjük meg az új évet. A szolgálati katalógus átszerkesztésének ütemét növelni kell s mellette meg kell indítani a szakkatalógus rekonstrukciós munkálatait is. Említsük meg itt a könyvek központi katalógusának a reformját is. 1963-ban alapos és sokoldalú felmérések előzték meg az 1964-ben megkezdődő munkát: a szovjet művek katalógusának átszerkesztését szláv katalógussá és az 1957 utáni sorozatból a magyar anyag leválasztását.

A könyvraktár előkészületi munkái 1964-ben megsűrűsödnek. Az 1963-as évben lényegében csak tájékozódás és kísérletek folytak. Szép eredményeket hozott a raktárban végzett helyszíni könyvjavítási munka és jól haladtak az idei raktárrevízió előkészületei is. Az év végén hosszú huzavona után megindult az új Pollack-téri raktár betelepítése, ami előreláthatóan februárban befejeződik. Ezután kerül sor a teljes raktári állomány átrendezésére június 30-ig, hogy a raktárrevízió akadálytalanul lebonyolódhassék. Jelentékenyen növeljük a helyszínen javított könyvek mennyiségét újabb munkaerők beállításával. Állományvédelmi intézkedéseink közé tartozik még az is, hogy a mikrofilmezés teljesítményét 600 000 felvételre emeljük, a Kötészet kapacitását növeljük s a laminálást kísérleti szinten megindítjuk.

Az olvasószolgálat területén 1963-ban nem folytak előkészületi munkák, leszámítva az idevágó tervtanulmányokat. 1965-re azonban lehetőség nyílik egy kísérleti jellegű szabadpolcos irodalomtudományi szakolvasóterem megvalósítására. Ennek előfeltételeit: olvasótermi helyiséget és egy 2500 kötetes irodalmi kézikönyvtárat ez évben kell megteremtünk.

A felkészülés időszakában sem zárhatja be azonban könyvtárunk kapuit az olvasók előtt s nem szüneteltetheti könyvtárügyi szolgáltatásait. A mögöttünk álló évben sok energiát fordítottunk - természetesen a rendelkezésre álló keretek között - mind közvetlen, mind közvetett szolgáltatásaink fejlesztésére. A napi, kurrens munkák végrehajtása mellett korszerűsítettük olvasószolgálatunkat a betürendes katalógus áthelyezésével, új olvasótermi felügyelői és beiratkozási munkahelyek kialakításával; megjelentettük a Magyar Nemzeti Bibliográfia 1961-1962. évi kumulációját, nyomdába adtuk a Magyar Könyvészet 1945-1960. elsőként elkészült IV. kötetét; a nehéz körülmények között dolgozó különgyűjtemények emelték munkájuk színvonalát, megtörténtek az előkészületek a külföldi kurrens folyóiratok újabb jegyzékének kiadására; telteljesítettük a közművelődési könyvtárak főlőspéldányai begyűjtésének tervét, fennakadás nélkül kielégítettük a könyvtárközi kölcsönzés iránti egyre növekvő igényeket stb. Az eredmények mellett azonban nem szabad elfeledkezni a lemaradásokról, hiányosságokról sem. Anyagi fedezet és személyzet hiánya miatt beszerzési tervünk vétel kategóriáját nem tudtuk teljesíteni, a kurrens szakozási munkában lemaradás történt, a tervezettnél csak jóval később fogtunk hozzá a Pollack-téri új raktár betelepítéséhez, a Mikrofilmtár termelése a II. félévben visszaesett s más területeken is akadtak kisebb-nagyobb döccenők. Az előttünk álló évben arra kell törekednünk, hogy a viszonylag legkisebb ráfordítással (hiszen erőnk zömét az előkészületi munkáknál kell bevetnünk) a kurrens munkákat szinten tartasuk, sőt egyes területeken, elsősorban a könyvtárügyi szolgáltatások terén a növekvő igényeket is kielégítsük. Ennek érdekében a munkaszervezetet tovább kell javítani; sor kerül a gyarapítási és feldolgozó munkaszalag reorganizációjára és az olvasószolgálat felülvizsgálatára. Megjelentetjük a Magyar Nemzeti Bibliográfia 1963. évi kumulációját és nyomdába adjuk a Magyar Könyvészet 1945-1960. újabb két kötetét. Folytatjuk az 1963-ban megkezdett zenetörténeti hangversek sorozatát. Ismét kiadjuk a kurrens külföldi folyóiratok lelőhelyjegyzékét. Tovább bővítjük a kötelezpéldányt szolgáltató sokszorosító üzemek sorát. Befejezzük a közművelődési könyvtárak főlőspéldányainak begyűjtését. S magától értetődően mindezek a feladatok mellett a folyamatos állománygyarapítási, feldolgozó és olvasószolgálati munka végrehajtása a könyvtár minden gyűjteményében, továbbá a könyvtárügyi szolgáltatások teljesítése is részét képezi munkatervünknek.

Áttekintve a soronlévő év tennivalóit s a rendelkezésre álló eszközöket és lehetőségeket, azt a következtetést vonhatjuk csak le, hogy az eddiginél tudatosabban, fegyelmezettebben és racionálisabban kell munkánkat végeznünk. Nem számíthatunk arra, hogy akár anyagiakban, akár létszámfejlesztésben mindazt megkapjuk, amire előzetes számításaink szerint szükségünk van, a felkészülés feladatát azonban senki sem veszi le vállunkról. Éppen ezért mindannyiunk összefogására és közös erőfeszítésére van szükség. - [PAPP ISTVÁN]

KÖZLEMÉNYEK

KÖNYVTÁRUNK KOLLÉGIUMÁNAK MUNKÁJÁRÓL

1963.DECEMBER 5-I ÜLÉS - A Kollégium a főosztályok által beküldött tájékoztatások és javaslatok alapján az Igazgatási Osztály által szerkesztett "ELŐZETES JELENTÉS AZ 1963.ÉVI MUNKATERV VÉGREHAJTÁSÁRÓL ÉS AZ 1964.ÉVRE KITŰZHETŐ FŐBB FELADATOKRÓL" c. előterjesztést tárgyalta meg. Ennek anyagáról lapunk más helyén "Számadás és tervezés" c. cikkünkben adunk tájékoztatást, ugyanakkor utalunk a későbbiekben kiadandó 1963.évi beszámoló-jelentésre és 1964. évi munkatervre, melyek a február folyamán tartandó összdolgozói értekezleten kerülnek majd megvitátásra.

1963.DECEMBER 12-I ÜLÉS - Napirenden "A KÖNYVEK KÖZPONTI KATALÓGUSÁNAK JELENLEGI HELYZETE ÉS A REKONSTRUKCIÓ NÉHÁNY KÉRDÉSE" c. előterjesztés szerepelt. A Kollégium az előterjesztést teljes egészében elfogadta és az abban foglalt javaslatok alapján a következő fontosabb határozatokat hozta: 1. A Könyvek Központi Katalógusának a magyarországi könyvtárakban őrzött könyvek lelőhelyeinek feltárása a fő feladata, így a katalógus szerkezetének elsősorban ehhez a funkcióhoz kell alkalmazkodnia. 2. Ebből kiindulón az előterjesztés a külföldi és hazai irodalom elemzése, továbbá az eddig végzett kísérletek alapján a központi katalógus célszerű új szerkezetének kialakításához a Berghoeffler-rendszer és a nyelvi katalógusokra való bontás elveinek felhasználását javasolta a Kollégiumnak. Ugyanakkor a végleges döntés előtt egy nagyobb szabású kísérlet lefolytatásának szükségességét vetette fel, mely egyrészt biztosítja a teljes átszerkesztéshez szükséges gyakorlati tapasztalatok megszerzését, másrészt nem gátolja a kísérlet ideje alatt a katalógus használatát. Ennek megfelelően 1964-ben első lépésként egy szláv-katalógus felállítására és a magyar nyelvű anyag leválasztására kerül sor. A Központi Katalógus Osztály a későbbiekben az itt nyert tapasztalatok alapján terjeszti majd további javaslatait a Kollégium elé. 3. Az 1952 után megjelent magyarországi kiadványok címeit a továbbiakban nem veszik fel a központi katalógus anyagába.

1964.JANUÁR 18-I ÜLÉS - A Kollégium a Gazdasági Hivatal által szerkesztett "TÁJÉKOZTATÁS AZ ÁLLOMÁNYVÉDELEM ÉS A KÖNYVKÖTÉSZET EGYES KÉRDÉSEIRŐL" c. előterjesztést tárgyalta meg. Ennek alapján az alábbi határozatokat hozta: 1. A Raktári Osztálynak és a Hirlaptárnak a fontossági és szükségességi szempontokat szem előtt tartva el kell készíteniök raktári anyaguk köttetési tervét. 2. Febr. 29-ig össze kell állítani a Könyvkötészet kisebb gépekkel való felszerelésének

tervét, majd szakemberek bevonásával felül kell vizsgálni a kötetési normákat. 3. A KMK-val egyetértésben fel kell mérni annak a lehetőségét, hogy miképpen lehetne a KMK sokszorosító üzemét gazdaságossági szempontból a könyvkötészet Guszev-utcai épületébe áttelepíteni. 4. Az egyes tárak és osztályok kötetési keretét már az 1964. év folyamán időegységekbe átszámítottan kell megadni. Ennek megfelelően a könyvkötészet munkáját igénybevevő osztályok időkeretet kapnának, melynek terhére bármely könyvkötészeti szolgáltatást igényelhetnek a könyvkötésztől. 5. A vállalati könyvkötésre előirányzott összeget a következő években emelni kell. 6. Meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy már az 1964. év folyamán hogyan lehetne a Hirlaptárban ugyanolyan raktári javítási munkát biztosítani, mint a könyvraktárban.

SZEMÉLYI HIREK ÉS VÁLTOZÁSOK

UJ MUNKATÁRSAINK: Ambrus Jánosné könyvtáros I. (Könyvtárközi Kölcsönzés), Balogh György könyvtáros I. (Könyvek Központi Katalógusa), Fekete Etelka előadó (Igazgatási Osztály), Filep Ágnes könyvtáros II. (Kézikönyvtári Csoport), Fináczy Ernőné könyvtáros II. (Feldolgozó Osztály), Gáti Béláné kiségitő IV. (Gondnokság), Halmos Tiborné könyvtáros II. (KMK), Kastaly Beatrix könyvkötő-szakmunkás (Raktári Osztály), Király Sándorné sokszorosító-szakmunkás (KMK), Krausz Jánosné Gillich Margit kiségitő III. (Olvasószolgálat), Mátis Livia könyvtáros II. (KMK), Nagy Emese könyvtáros II. (Kézikönyvtári Csoport), Németh Károlyné könyvtáros II. (Kézikönyvtári Csoport), Sonnevend Péter könyvtári raktáros (Hirlaptár), Szigeti Marianne fényképész-szakmunkás (Mikrofilmtár).

ELTÁVOZTAK KÖNYVTÁRUNKBÓL: Berényi Antalné házfelügyelő (áthelyezés, V. ker.Tanács Házkezelési Igazgatóság), Kovács Gézné kiségitő IV. (áthelyezés OSzK-étkezde állományába), dr.Mezey László tud.főmunkatárs (áthelyezés, Magyar Tudományos Akadémia), Végh László előadó (áthelyezés, MTA Kutatás Ellátó Szolgálat)

MEGVÁLTOZOTT BEOSZTÁSOK (Zárójelben az új beosztási helyet közöljük): Busa Margit tud.munkatárs (Hirlaptár), Nagy Katalin (Feldolgozó Osztály), Nagy Lajosné (Feldolgozó Osztály)

CÉLJUTALMAK

Még az elmúlt év folyamán a könyvtár jutalmazási rendszerének felülvizsgálatára tett és a Kollégium 1963.február 21-i ülése által elfogadott előterjesztés kiegészítéseként könyvtárunk pártszervezetének és szakszervezeti bizottságának javaslatára a Főigazgató 1964. január 1-től a jutalmazások keretében céljutalmakat rendszeresített és azt az alábbiak szerint szabályozta:

1.A céljutalom az OSzK-ban rendszeresített jutalmazás egyik formája. Célja

az anyagi ösztönzés eszközének segítségével a központi feladatok megoldásának oly módon való segítése, hogy az a termelékenység növelésére, az önköltség csökkentésére, a gazdaságosabb termelésre, a tervek teljesítésére, telteljesítésére vezessen. Ennek megfelelően a céljutalom nem munkaköri-díjazás v. fizetéskiegészítés, hanem az átlagosnál jobb és eredményesebb munka jutalmazása.

2. A céljutalmakat meghatározott összegben minden év januárjában (az intézeti munkaterv jóváhagyásával egyidőben) a könyvtár kollégiuma tüzi ki, melyet elfogadás után írásban kell közzé tenni.

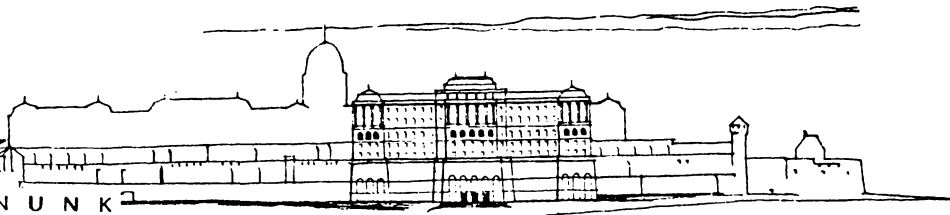
3. Céljutalmat csak olyan központi feladat megoldására lehet kitűzni, amely a) jelentőségénél fogva alapvető fontossággal bír a könyvtár számára, b) időben való elvégzése elengedhetetlen a könyvtár munkájára nézve, c) világosan mérhető és ellenőrizhető, d) több dolgozó együttes munkájának az eredménye.

4. A céljutalommal járó feladatok feltételeinek kitűzését és teljesítésének elbírálását az illetékes főosztályvezetők és osztályvezetők közös javaslatai és jelentései alapján a szükségnek megfelelő időben a Főigazgatóból vagy megbízottjából, a Párt és Szakszervezet képviselőiből alakult külön bizottság végzi. Az elbírálás anyagának előkészítését, általában a bizottság adminisztrációs teendőit részvételi joggal az Igazgatási Osztály látja el.

5. A céljutalmak odaitéléséről a Kollégium véleményének előzetes meghallgatásával a bizottság javaslata alapján a Főigazgató dönt.

6. A céljutalmakat amennyiben a célfeladat végrehajtása az év októberéig befejeződik november 7-én, egyéb esetben a tervév befejezése utáni összdolgozói értekezleten kell kiadni.

7. A nem teljesített tervfeladatok esetében a kitűzött céljutalmat kiadni nem lehet.

AZ ÚJ NEMZETI KÖNYVTÁR MŰKÖDÉSE

(Folytatás)

Új funkciók

A Várral kapcsolatos funkció-rendszerének megfogalmazásakor a könyvtár azt a javaslatot tette, hogy főhatósága iktassa eddigi feladatai mellé a következőket: a) szakkönyvtári funkció a magyar nyelvészet és irodalom, valamint a magyar történelem terén, b) tároló könyvtár létesítése a szórványosan keregett irodalom részére és c) a könyvtörténet szemléltető bemutatása (kiállítási részleg).

1 Szakkönyvtári funkció

Az említett tudományok vonatkozásában a szakkönyvtári feladat a hazai könyvtári fejlődés konzekvenciájaként vetődött fel. Hivatalos könyvtárpolitikánk ugyanis a tudományos könyvtárak vonatkozásában a szakosítást tűzte maga elé célként, de ez adott viszonyaink között sajátos módon valósul meg. Amilyen kívánatos, hogy minden tudománynak legyen meg a speciális szakkönyvtára, épp olyan nyilvánvaló, hogy megfelelő számú önálló könyvtár létrehozása nem áll módunkban. Éppen ezért államunk azt az utat választotta, hogy meglévő, esetleg más főfunkcióval működő tudományos könyvtárainkat szerephez juttatta az országos szakkönyvtárak rendszerében is, így pl. az egyetemi könyvtárakat, a Magyar Tudományos Akadémia könyvtárát. Ezek a könyvtárak tehát kettős arculatúak lettek: egyrészt teljes kiterjedésben szolgálják továbbra is eredeti céljukat (pl. az egyetemi könyvtárak az egyetemi oktatást), másrészt egy kijelölt speciális területen pótolják a hiányzó szakkönyvtárat.

Nyilvánvaló, hogy ebben a koncepcióban könyvtárunk elsőrendűen hivatott arra, hogy a szóbanforgó tudományok szakkönyvtára legyen. Ehhez neki van meg a legtöbb adottsága, más könyvtárnak ilyen irányú felfejlesztése erőpazarlás lenne. Mégis a részletesebb vizsgálatok arra az eredményre vezettek, hogy a társadalmi igény nem azonos a három tudomány területén, a nyelvészet vonatkozásában az önálló szakkönyvtár tervét ma még el lehet ejteni. Részleteiben a helyzet a következő:

1.1 Magyar nyelvtudomány. Az OSzK keretében a szakkönyvtári munka két alap-

vető elemét: a teljes dokumentum gyűjteményt és a szakembert jórészt biztosítani lehet. A dokumentumanyag kiegészítésének szüksége az összehasonlító nyelvészeti kutatások terén merülne fel. A lényeges azonban az, hogy egy aránylag kevesek által művelt tudományterületről van szó. A magyar nyelvtudomány művelői ugyyszólván kivétel nélkül kapcsolatot tartanak fenn a Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézetével, munkásságuk az intézet tudományos tervéhez kapcsolódik, és a szakirodalom feltárása iránti igényeik a jelenlegi szervezeten belül korszerűen kielégítést nyernek. Így a tájékoztató munkának a magyar nyelvészeti irodalomra való specializálódásának ilyen körülmények között nagy jelentősége nincsen.

1.2 Magyar irodalom. Ennek az ismeretágnak ugyyszólván teljes dokumentumbázisával (nagy számu kézirat, szövegek, belföldi és külföldi szövegkiadások, történeti és elméleti irodalom) az OSzK már jelenleg is rendelkezik. A szakirodalmi tájékoztatáshoz szükséges, nem hungarica jellegű tájékoztató bázis gyűjtése folyamatban van és nagyobb anyagi áldozatok nélkül folyamatosan kiegészíthető. Az irodalomtudományi kutatás ezenkívül szükségszerűen támaszkodik azokra az általános jellegű tájékoztató forrásokra (nemzeti bibliográfiák, sajtóbibliográfiák, bibliográfiák), amelyek ugyancsak rendelkezésre állnak. Az irodalomtörténet és irodalomtudomány határterületeinek irodalma, elsősorban a történettudományi, művelődéstörténeti publikációk ugyancsak megvannak a gyűjteményben.

Azoknak a száma, akik a magyar irodalomtörténet és irodalomkritika művelésével tudományos szinten foglalkoznak, ma is már többszázra tehető. Mind a Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtörténeti Intézete, mind pedig a potenciális felhasználók igénylik azokat a szakirodalmi tájékoztatási szolgáltatásokat, amelyeket az Országos Széchényi Könyvtár, mint a magyar irodalomtudomány szakkönyvtára nyújtani képes lenne. E szakkönyvtári szolgáltatások a következőkben foglalhatók össze:

a) Az említett, hazánkban legteljesebb dokumentum anyag. Kiemelendő, hogy az OSzK külföldi viszonylatban is gyűjti a magyar írókra, magyar irodalomra vonatkozó teljes anyagot, amennyiben önálló kiadvány alakjában jelenik meg. (A lapokban, folyóiratokban megjelenő anyag in natura egy könyvtárban - akár az OSzK-ban, akár egyebütt - bajosan koncentrálható, ennek csak dokumentációs feldolgozásáról lehet szó.)

b) A tervezett, mintegy 15 000 kötetes szakolvasótermi kézkönyvtár, amely szabadpolcon, könnyen áttekinthető elrendezésben tartalmazza mind a tudományos kutatás szempontjából felhasználható szövegkiadásokat, mind pedig a tudományterületen megjelenő monográfiákat, mind pedig a szakfolyóiratokat.

c) A szakolvasóterem személyzetének szóbeli és írásbeli bibliográfiai tájékoztatása.

d) A szakirodalom ujdonságairól való folyamatos értesítés (kurrens bibliográfia, dokumentációs kiadványok). A könyvtárnak személyi vonatkozásban eddig is köze volt az évi irodalmi bibliográfiához (Kozocsa ándor szerkesztése); kézenfekvő lenne ennek a munkatervbe való felvétele és rendszeres kiadása. A könyvtár gazdag állománya számos egyéb tematikus kiadvány előkészítését is lehetővé teszi; hogy e tekintetben és állandó dokumentációs szolgáltatás tekintetében a könyvtár mit vállalhat, az egyként függ a könyvtár létszám- és szakember-helyzetétől és az illetékes szakterület mindenkorai igényétől.

e) Az OSzK anyagára alapozott, de a teljes szakirodalmi bázisra épülő dokumentációs kartotékok. Fentebb már szó volt a fordítások kartotékjáról, Szinnyi életrajzi művének kartotékszerű továbbfolytatásáról stb. Nyilvánvaló, hogy ezeket a vállalkozásokat nem lehet kiépíteni a tudományos munka egész szélességében, annál nagyobb hasznuk lehet, ha súlypontot alakít ki a könyvtár. Ilyen dokumentációs segédeszköz lenne pl. a kiadói katalógus is, amely a műveket kiadók szerint, az évrendi katalógus, amely időrendben mutatná be.

1.3 Magyar történelem. A dokumentumbázis e tudományterületre vonatkoztatva csak részben áll rendelkezésre, annak legjelentősebb részét levéltáraink őrzik. (Ez a korlátozás minden könyvtárra érvényes.) Mindamelllett a forráskiadványok és a nyomtatott források Magyarország történetére vonatkozóan, beleértve a történettudomány segédtudományait, a magyar művelődéstörténetet és a régészet magyarországi vonatkozásait, teljes egészükben rendelkezésre állnak. Az egyetemes összefüggések kb. azonos méretűek, mint a magyar irodalomtudomány esetében. A szükséges nagy történeti szintézisek és külföldi forráskiadványok, továbbá a nemzetközi életrajzi, kronológiai kiadványok, amennyiben nincsenek meg, az elkövetkező évek alatt beszerezhetők. Ugyanugy, mint az irodalomtudomány esetében, a történettudomány kérdései kutatójának a rendelkezésére bocsátható, általános jellegű bibliográfiai források a könyvtár gyűjteményében megtalálhatók.

A történettudomány művelői még fokozottabban kényszerülnek a határterületek irodalmának használatára. (Politikai, közgazdasági, pedagógiai, néprajzi és földrajzi irodalom.) A határterületi irodalomból a magyar történettudomány művelőit elsősorban annak hungarica része érdekli, ami szintén együttesen csak a nemzeti könyvtárban található meg. Az általános bibliográfiai, életrajzi és enciklopedikus jellegű források használata ugyancsak olyan mértékű, hogy együttesen e forrásokat csak általános gyűjtőkörű könyvtár tarthatja állományában. Lényeges, hogy a történettudomány területén is nagy azoknak a száma, akik ezt a tudományos szintű szolgáltatást igénybe vehetik. E szolgáltatások kb. azonosak azokkal a szolgáltatásokkal, amelyeket az irodalomtudományi tájékoztatással kapcsolatban már felsoroltunk.

Mindkét szakkönyvtári szolgáltatás azonban olyan, hogy saját erejéből az OSzK azokat nyújtani képtelen. Mindkét esetben az illetékes szaktudományi központtal és annak dokumentációs munkájával kell az együttműködést megteremteni.

Erre a készség mind a két illetékes kutatóintézetben megvan.

Az OSzK itt vázolt elképzelését részletesebben kifejtve - szóban és írásban - a Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtörténeti ill. Történettudományi Intézete elé tárta. Állásfoglalásaikat az alábbiakban ismertetjük.

MTA IRODALOMTÖRTÉNETI INTÉZETE:

Az OSzK 1968-ban esedékes új elhelyezésével kapcsolatban a Könyvtár funkciórendszerének átalakításáról, ill. kibővítéséről hozzánk eljuttatott tervtanulmányt az Intézet vezetősége az illetékes osztályok bevonásával megvitatta és véleményét az alábbiakban közli.

Nagy örömmel állapítjuk meg, hogy a Könyvtár hagyományos feladatainak fenntartása mellett a jövőben egyre inkább a tudományos kutatás szolgálatára törekszik. A legnagyobb mértékben helyeseljük azt a célkitűzést, hogy az OSzK a par excellence nemzeti tudományágak, az irodalom- és történettudomány szakkönyvtáraként is működjenek, annál is inkább, mert az országos szakkönyvtári hálózatban éppen ezeknek a tudományterületeknek mindmáig sincs speciális könyvtára. Valóban kézenfekvő, hogy az a nagykönyvtár lássa el ezt a fontos feladatot, amelynek gyűjtőköre megalapítása óta elsősorban e két tudományág anyagára terjed ki.

Az irodalomtudományi szakkönyvtár fokozatosan kiépülő szolgáltatásai, amelyeket a hozzánk eljuttatott tervezet ismertet, (szak-kézikönyvtár, szakolvasóterem, a különféle szakkatalógusok stb.) kétségtelenül növelni fogják a Könyvtár vonzóerejét, és nagy mértékben előre lendítik a kutatómunkát szakterületünkön. A tervezet nyomatékosan hangsúlyozza a szakember szerepének fontosságát a szerzeményezésben, a feltárásban, a tájékoztatásban. A szakkönyvtár jó munkájának valóban alapvető feltétele a specializált szak-tudósok közreműködése. Ezért fontosnak tartjuk, hogy az újjászülető Könyvtár minél több jól képzett irodalomtörténészt alkalmazzon. Ebben a vonatkozásban Intézetünk tanácsaival, javaslataival kész támogatni Önöket szervező munkájukban.

A Könyvtár bibliográfiai és dokumentációs tevékenységét illető terveit is helyeseljük. Ebben a vonatkozásban szorgalmazni szeretnénk a magyar irodalomtörténet évi bibliográfiájának ügyét. Kivánatosnak tartjuk, hogy e fontos tudományos segédeszköz rendszeres és gyors megjelentetését a Könyvtár mint intézmény vállalja magára. Véleményünk szerint csak így lehet biztosítani, hogy az eddigi magánkezdeményezésből megjelent kötetek joggal és gyakran emlegetett hibái (pontatlanság, hiányosság, elavult rendszer stb.) megszűnjenek. Intézetünk messzeemenően kész segítséget nyújtani Önöknek ezen a téren, és szívesen vállalja e bibliográfia kéziratának lektorálását.

A Könyvtár kiadványainak sorába javasoljuk továbbá a legfontosabb speciális

gyűjtemények (kézirattár, régi és ritka könyvek) katalógusának elkészítését és kinyomatását. Ezek hiánya nagymértékben nehezíti a kutatómunkát.

Reméljük, hogy véleményünk megerősítette Önöket abban a meggyőződésükben, hogy az OSzK helyesen látja helyét az elkövetkezendő évtizedek magyar tudományos életében.

MTA TÖRTÉNETTUDOMÁNYI INTÉZETE:

A Történettudományi Intézet örömmel üdvözli az Országos Széchényi Könyvtár azon tervét, hogy az országos tudományos könyvtárak együttesében elvállalja a magyar irodalom és irodalomtudomány, valamint a magyar történettudománnyal kapcsolatos szakkönyvtári funkciók ellátását. A hozzám eljuttatott tervezettel egyetérték, ahhoz hozzátenni valóm nincs, mert hiszen a tervezet arra a körülményre is kitér, hogy a Könyvtár a tudományágak vonatkozásában mind a segéd-és szakkézíkönyvtárak felállítását, mind pedig a szerzeményezési feladatok ellátását illetékes szakemberre kívánja bízni. Ez a körülmény tehát biztosítani látszik a tervezetben megjelölt szempontok érvényesülését.

A kérdés általános megítéléséhez szeretnénk leszögezni a következőket:

Mint már utaltunk rá, a javasolt döntés szüksége elsősorban nem az OSzK, hanem az országos könyvtárpolitika nézőpontjából merült fel. Az OSzK nemzeti könyvtári feladatai keretében lényegében mindazt a munkát végezheti, sőt kell is végeznie, amit az előzőkben szakkönyvtári funkcióként ismertettünk. Akár pozitív, akár negatív döntés születik a kérdésben, az OSzK konkrét munkája nem nagyon módosul. Más azonban a helyzet az OSzK keretein kívül, az egész magyar könyvtárügy szempontjából. Feltétlenül erőpocséklás lenne azt a hatalmas tőkét, ami az OSzK-ban rendelkezésre áll, tekintetbe nem venni s esetleg párhuzamosan megkísérelni a szóbanforgó feladatok ellátását.

Csak a kapcsolódó területek (pl. világirodalmi összefüggések stb.) azok, ahol esetleg időnként problémák merülhetnek fel. A nehézség azonban nem az OSzK specialitása, hanem lényegében a szakosítás következménye. A szakosított könyvtári rendszerben mindig jelentkezik az a határ, ahol a könyvtár belső lehetőségei véget érnek s a kutató más könyvtár anyagára szorul. Nem ez a mozzanat az, ami a kérdésben döntőnek minősül, hanem azok a pozitívumok, amelyek a másik oldalon állnak.

a) A teljes kötelempéldánygyűjtés következtében egyedül az OSzK-ban áll rendelkezésre minden hazai dokumentum, tehát a kevésbé jelentős ill. közreadása pillanatában nem értékelt anyag is (mellőzött, sőt elfelejtett írók, röplapok, igénytelen brosurák, vállalati és hivatali jelentések, árjegyzékek stb.). Nyilvánvaló, hogy a magyar irodalom és magyar történelem kutatásánál döntően a magyar anyagra van szükség.

b) Az a gyűjtőköri elv, hogy a szomszédnépek irodalmát kiemelt figyelemben részesíti a könyvtár s a többi ország viszonylatában is törekszik az általános áttekintésre.

c) A világirodalmi és világtörténelmi további összefüggések kutatásához igénybevehető - mint egyebütt is - a könyvtárközi együttműködés.

2 A tároló könyvtár

Ugyancsak összkönyvtári szükségletből vetődött fel a tároló könyvtár létesítésének a gondolata. Azokat a férőhelygondokat, amelyek a kiadványok aggasztóan növekvő mennyiségéből kifolyólag egyre súlyosabban nehezednek a tudományos könyvtárakra, egyedileg már nem lehet orvosolni. A nagykönyvtárak sorra befulladásra és világszerte olyan megoldást keresnek, amely tehermentesíti őket régi, alig keresett könyveik, folyóirataik őrzésétől, anélkül, hogy ezek kislejtésére sor kerülne. Így létesülnek - rendszerint külterületen, esetleg vidéken - olyan közös raktárak, amelyekbe ezt az anyagot át lehet telepíteni.

Hazai könyvtári rendszerünkben a hasonló összkönyvtári feladatok gondozása az OSzK-ban nyert elhelyezést (lásd a központi katalógusokat, könyvtárközi kölcsönzést stb.). Logikusnak tűnik, hogy ezekhez hasonlóan a tároló könyvtár problémáját is ott oldjuk meg. Ezt javallja az elvi megfontolás mellett a gyakorlati szempont is. A Várban az OSzK számára fél évszázadra kell a raktárakat megtervezni, de ez a nagy raktártömb csak fokozatosan fog betelepülni. 10-15 esztendőre feltétlenül biztosítható egy önálló raktári egység több mint 10 000 polcfolyóméterrel (félmillió kötet) tároló könyvtári célokra, később ez a részleg önálló raktárépületbe települhetne ki. Nem lehet számítani arra, hogy a közeli években az önálló tároló raktár megépülhet, de erre nincs is szükség, viszont másfél évtized múlva ennek már nem lesz akadálya. Megjegyezhetjük, hogy Európában a létesülő tároló könyvtárak másutt is a nemzeti könyvtárhoz kapcsolódva működnek (így pl. Finnországban, Svédországban).

Az állomány kialakításának javasolt szempontjai: a) elsősorban külföldi kiadványok, b) ezen belül is elsősorban periodikumok (hírlapok, folyóiratok és nem folyóiratjellegű időszak kiadványok) kerüljenek ide.

Indokolás: a) Az OSzK és a Debreceni Egyetemi Könyvtár teljes igényű hungarika-gyűjtése mellett, bármilyen rendeltetéssel vagy korlátozással is feleslegesnek tűnik egy újabb (lényegében negyedik példányt jelentő) hungarikagyűjtemény kialakítása. b) Célszerűnek és alkalmazhatónak kell tekinteni a külföldi tároló könyvtáraknak azt a gyakorlatát, hogy állományukat általában a ritkán használt, helyigényes olyan sorozati vagy időszak kiadványokból alakítják ki, amelyeknél a raktári elhelyezésből következően az együttes "átemelés" lehetősége biztosítva van. Hazai viszonylatban is jelentős segítséget jelenthet-

ne a könyvtárainknak, ha a helyigényes, ritkán használt külföldi időszaki kiadványokat a hozzáférhetőség biztosításával raktáraikból kiemelhetnék.

Az állomány használata részint a könyvtárközi kölcsönzés és mikrofilmzés (fotomásolás), részint a budapesti könyvtárak közvetlen kölcsönzése útján történék.

Ez a részleg a jelenlegi Könyvelosztó továbbfejlesztése által alakulhatna meg. A Könyvelosztó másik, perspektívában továbbfolytatódó egysége a Főlépéldányközpont lenne azzal a feladattal, hogy a könyvtárak feleslegessé vált duplumait összegyűjtse s esetleges egyéb igénylőknek továbbközvetítse. Ezáltal gondoskodás történhetik arról, hogy egyes könyvtárak könyvsvükségletét más könyvtárak feleslegéből fedezzük.

3. Kiállítási feladatok

A könyvtár reprezentatív elhelyezése hozza magával, hogy szolgáltatásai nem korlátozódhatnak a szorosan vett könyvtári tevékenységre (kiszolgálás és bibliográfiai tájékoztatás). Az épület idegenforgalmi látványosság lesz, alkalmas nyílik tehát a könyvtárnak arra, hogy a magyar írásbeliség történetét igen széles tömegeknek szemléletesen mutassa be. Ugy véljük, hogy ez kötelessége is. Nem illetjük ezt a vállalkozást a "könyvmuzeum" névvel, hiszen a könyvmuzeum a könyvtár belső raktára; lényegében közművelődési célzatu kiállításról lesz szó. A méreteket az épület adottságai szabják meg, mindenesetre a legszebb helyen, az I. emelet középrészében mód nyílik arra, hogy a magyarországi írás- és könyvtörténet egész fejlődését a látogató közönség elé tárjuk.

könyvtárunk munkájáról

KÉZIRAT-HUNGARICUMOK BEGYŰJTÉSE KÜLFÖLDRŐL

Könyvtárunknak mint nemzeti könyvtárnak minden vonalon feladata a csak külföldön megtalálható hungaricumok begyűjtése. Ezt a feladatot gyűjteményeink különböző mértékben tudják megvalósítani. Igen szépen halad a munka például a régi magyar könyvek területén, ahol - akadémiai támogatással - rendszeresen folyik a külföldi lelőhelyeken őrzött ismert és ismeretlen anyag felkutatása és a felkutatott anyagnak mikrofilmen való megszerzése. Sokkal rosszabbul állunk a kéziratok vonatkozásában, mert itt csupán korlátozottan áll módunkban a nyilvántartott legfontosabb kódexek mikrofilmmásolatát megrendelni és egyelőre még csak nem is gondolhatunk arra, hogy új tudományos módszerekkel végzett kutatással eddig még ismeretlen kéziratos forrásokat tárjunk fel.

A már ismert anyag megszerzése sem mindég könnyű és nem csak azon mulik, hogy megrendeljük-e a mikrofilmet. Firenzéből például csak különleges feltételek mellett kaphattuk meg az ott őrzött Corvinák mikrofilmjeit, Velencéből csere útján szereztük be ugyanezeket. Néha az is előfordul, hogy megrendelésünkre válasz sem érkezik, ezeket egy idő múlva meg kell ismételnünk.

Az elmúlt év folyamán nem sok - mindössze kilenc - de rendkívül értékes kódex mikrofilmjével gyarapodott állományunk. Ezekből ötöt a könyvtárközi kölcsönzés, négyet pedig az Irodalomtörténeti Intézet által közvetített csere útján szereztünk meg.

A rendeléseknél igyekszünk szem előtt tartani a fontossági sorrendet, de ha egy lelőhelyen több kódex is van, akkor ezeket egyszerre rendeljük meg. Így az idén Brüsszelből, Oxfordból, Salzburgból, Velencéből érkezett anyag.

Legrégibb ezek között I.Lajos király un. oxfordi kódexe. A könyvtárunkban őrzött Képes Krónikán kívül csak ez az egy kódex volt hitelesen a király tulajdona. Másolója, miniátora (1370 körül készült) azonos a Képes Krónika minátorával és másolójával.

Pálóczy György (esztergomi érsek 1423-1439-ig) rendkívül diszes kivitelű breviáriumát a salzburgi Studienbibliothek őrzi, ugyanakkor Pálóczy másik fennmaradt könyve (egy esztergomi misszále) Kézirattárunk 359.sz.kódexe.

A megszerzett hét Corvina közül a legnevezetesebb az un. Brüsszeli Misszále,

amelynek diszitését a híres firenzei miniátor, Attavante készítette. Ezt a kódexet Mária magyar királyné, a mohácsi csatában elesett II.Lajos felesége vitte el Budáról. A németalföldi helytartók 200 éven át erre a könyvre tették a kezüket, mikor az alkotmányra felesküdték.

A Velencében őrzött, Bonfini által olaszról latinra fordított Averulinus-kódex számos érdekes, a szövegnek megfelelő építészeti ábrát tartalmaz.

Pazar kiállítású az ugyancsak Velencében őrzött Martianus Capella-kódex is, a hét szabad művészetet ábrázoló allegorikus képekkel, kettős címlapján Mátyás emblémáival.

Kívánatos és szükség volna könyvtárunk várbeli elhelyezése idejére elkészíteni ezeknek a külföldről megszerzett mikrofilmeknek pozitív fényképmásolatát, hogy ott majd kiállításokon és bemutatókon minél szélesebb rétegek számára váljanak ismertté és hozzáférhetővé ezek a páratlanul értékes műkincsek. - [Cs]

KÖLTÖZIK A "MÜNCHENI"

December 16-a óta minden reggel nagy butorszállító gépkocsival találkozhatnak a könyvtár dolgozói a főépületben és a Pollack Mihály-téri épületben. Ezzel a kocsival költöztetjük át a könyvtár mintegy 2900 polcfolyóméternyi állományát a Pollack Mihály-téri épület udvarán épült új vasraktárba.

Cikkünkben a költözéssel kapcsolatos kérdésekről szeretnénk tájékoztatni lapunk olvasóit.

A költözésre azért volt szükség, mert raktáraink oly zsufoltak, hogy a könyvek elhelyezése, gondozása, a kért könyvek kiadása már nagyon nehezen ment. A raktárakban jóval több könyvet tároltunk, mint amennyi azok befogadóképessége. Több mint 1000 polcfolyóméter könyvet a raktárosok találékonysága eredményeként született "fészkekben", földön elhelyezett polcokon, kisebb alaku könyvek esetében dupla sorokban tároltunk. Annyira kevés volt a helyünk, hogy néhány hónap múlva a hetenként érkező újabb könyveket már nem tudtuk volna hol elhelyezni. A huszonnegyedik órában készült el az új raktár.

A nagy zsufoltság az évek folyamán állandó átrendezést követelt a raktáron belül. Ennek az lett a következménye, hogy a különböző jelzetrendszerek összekeveredtek, ami szintén akadályozta a rendszeres munkát. Az előttünk álló és még ebben az évben lebonyolítandó általános állományrevízió, de a Várba történő felköltözés előkészítése céljából is rendeznünk kell a raktárak anyagát. Ennek is alapvető feltétele a zsufoltság megszüntetése, ami most az átköltözéssel lehetővé válik.

Az átköltözésre kerülő anyag kiválasztása elég kézenfekvő volt. Állományunkból a használat mértékét és az anyag mennyiségét tekintve is a müncheni-rendszer szerint felállított anyag áttelepítése látszott a legcélszerűbbnek. A müncheni szakok éppen annyi helyet igényelnek, amennyi az új raktárban rendelkezésünkre áll. Ráadásul a müncheni 130 szak 130 különböző helyen volt elhelyezve, keverve a legkülönbözőbb jelzetrendszerekkel. Az áttelepítés során ezt az állapotot is megszüntetjük: az anyagot új helyén az eredeti felállítási sorrendben helyezzük el. (Ez persze nagy gondot jelent a csomagoláskor, de a költözés végére kialakuló tiszta helyzet megéri a fáradságot.)

A költözés után arányaiban még nagyobb feladat áll előttünk. A felszabadult helyek felhasználásával olyan átrendezést kell végrehajtanunk, amely a lehetőségekhez képest a legtisztább helyzetet teremti a raktárakban és a Várba való felköltözésig átrendezés nélkül alkalmas a gyarapodás elhelyezésére is. Az erre vonatkozó tervünk elkészült. Végrehajtása során 4 000 polcfolyóméter anyagot mozgattunk meg.

Ezek után még néhány szót a költözés technikai lebonyolításáról. Korábbi tervek szerint az átköltözést 1963 nyarán, a könyvtár zárvatartása idején kellett volna elvégezni. Ez nem sikerült, mert a raktár nem készült el a tervezett időre. Az előttünk álló feladatok és a helyszűke miatt nem várhattuk meg 1964 augusztusát. Ezért az átköltözést úgy kellett megszerveznünk, hogy az a legkevésbé zavarja az olvasótermek használatát. Az anyag szakszerű kezelésének igénye nagyon lecsökkentette a külső munkaerő bevonásának lehetőségét. A müncheni-szakok felállítása során nem követték a nagyságrendi elhelyezés elvét, emellett az anyag egy része elég rossz állapotban van, így a könyveket nem szállíthattuk polcokkal.

A könyveket 210 darab 55x32x30 cm. méretű ládába csomagolva juttatjuk új helyükre. Ezekbe átlag kb. 0,80 polcfolyóméter könyv fér el. Egy szállítási ütem a következőképpen zajlik le: reggel 7-től 9-ig a FŐSPED 6 tagú brigádja 105 db. előző napon megrakott ládát a nagy butorszállító kocsival átszállít a Pollack Mihály-térre és onnan visszahozza az előző napon odaszállított és kiürített ládákat. (Ez a tervünk valamelyest módosult, mert a hideg miatt a kocsit nem tud 7 órára jönni, így csak 10 órára fejezhetjük be ezt az ütemet. Ezért az olvasótermeket a szállítás befejezéséig 10 óráig nyitjuk). A Pollack Mihály térre érkezett anyagot a Raktári Osztály 2 dolgozója 15 óráig a ládákból felrakja a polcokra, a visszaérkezett üres ládákat pedig ugyancsak a Raktári Osztály dolgozó naponta 17 óráig megrakják könyvekkel és másnap reggel kezdődhet egy új forduló.

December 30-ig 12 szállítást bonyolítottunk le és ezalatt kb. 1000 polcfolyóméter anyag került új helyére. A költözés megnyugtatóan, terveink szerint folyik, és ha nem várt akadály közbe nem jön, február elejére be is fejeződik.

Végül meg kell említeni, hogy a Raktári Osztály minden dolgozójának áldozatkész összefogása a legfőbb biztosíték arra, hogy ezt a munkát eredményesen fogjuk befejezni.

H i r e k innen-onnan

* Várostarténeti és topográfiai szempontból egyaránt rendkívül jelentős és gazdag, a múlt század első évtizedeiből származó BUDAPESTI METSZETGYŰJTEMÉNY került könyvtárunk birtokába. A 45 darabból álló gyűjtemény kiemelkedő darabjai a Vasquez kezétől származó színes litográfiák, páratlan ritkaságu, Prixner metszete két színezett látképes céhlevél, a Chapuy-Sandmann-féle, a bécsi Artariánál megjelent nagy látkép, a Lánchíd Londonban kiadott képe, a Kuwasseg-Martens-lapok, remek Alt Rudolf metszetek, valamint nagyon szép árvizképek.

* A NÉPSZABADSÁG 1963. december 13-i száma egy, a Kisnyomtatványtár anyagában meghuzódó, eddig ismeretlen nyomtatványról adott hirt "Egy illegális daloskönyv" címen. A cikk írója (Békés István) szerint ez a feltehetően 1920-ban megjelent, belső tartalmában álcázott illegális kiadvány szerzője Gábor Andor, a kitűnő forradalmár-szatirikus költő volt.

* A HIRLAPTÁR a régi, 1944 előtti Népszava-köteteket megrongált állapotuk miatt a múlt év decembere óta csak mikrofilmen bocsátja az olvasók rendelkezésére. Ugyanis a Népszavának teljes sorozata Budapesten csak könyvtárunkban van meg és az amugyis igen megviselt állapotban lévő kötetek az erős használat következtében rohamosan tovább romlottak. Az értékes anyag védelme mindenképpen megkívánta használatuknak korlátozását. (sg)

* A "FÜLES" szerkesztősége 1963. december 15-i számában "Könyvhegyek alján" című keresztretjtvénye anyagát könyvtárunk állományára és működésére vonatkozó adatokból állította össze.

* Ez évben már másodizben jelenik meg a "KURRENS KÜLFÖLDI FOLYÓIRATOK A MAGYAR KÖNYVTÁRAKBAN" c. lelőhelyjegyzék. Az 1962-es kiadás iránt megnyilvánuló nagy érdeklődés már bebizonyította, milyen elsőrendűen fontos kutatási igényt elégít ki ez a kiadvány. A most megjelenő jegyzék még tovább szélesíti információ körét: nemcsak az 1964-re megrendelt külföldi folyóiratokat sorolja fel, hanem közli öt nagykönyvtár (az OSzK, az OMK, az Akadémiai Könyvtár, a Budapesti Műszaki Egyetem Közp. Könyvtára és a Központi Statisztikai Hivatal Könyvtára) nemzetközi csereforgalmából származó periodika-anyagot is. A felemelt példányszámban megjelenő kiadvány reméljük ezuttal is hasznos segítője lesz a tudományos kutató-munkának. (sg)

* Az UJ MAGYAR LEXIKONBAN olvastuk: "Széchényi Ferenc, gróf (1754-1820): nagybirtokos, arisztokrata, több vármegye főispánja, helyettes országbíró. Könyv - és kéziratárával, képtár-, érem-, szobor-, térképgyűjteményével 1802-ben megalapította a Magyar Nemzeti Muzeumot. A Muzeum fenntartásáról életében maga gondoskodott. A Muzeum önállóvá vált nemzeti könyvtárát róla nevezték el. Mellszobra a Muzeum kertjében áll." Aki netán a fentiekkel nem ért mindenben egyet, forduljon bizalommal az Uj Magyar Lexikon szerkesztőségéhez, ahol minden valószínűség szerint ezt nagy örömmel veszik.(K.I.)

FIGYELŐ SZEMMEL

R ó n a - T a s A n d r á s
LÁTOGATÁS A MOSZKVAI KÖZPONTI KATALÓGUSBAN

Bár más feladatok szólitottak az elmúlt év őszén Moszkvába, nem tudtam megállni, hogy ne látogassam meg a Lenin-könyvtárat. Itt most jártam először. Egy kedves kislány várt az eligazító irodában, végigkalauzolt a könyvtáron és elmondta, - ki tudja immár hányadszor - a könyvtár történetét, funkcióit és működését, végigvezetett az egyes katalógusokon, olvasótermeken és részlegeken. Én hamar elbucsuztam tőle és beálltam a beiratkozók sorába. Más egy könyvtár a külföldi látogató és más az olvasó szemével. Engem az utóbbi jobban érdekelt. A beiratást végző tisztviselőnek szemrebbenés nélkül vette át piros utleveletem, mint aki naponta többszáz külföldit fogad a Lenin-könyvtár polgárává. Utánam egy magas, mongolos-képű beiratkozó várakozott. Mikor rákerült a sor, egyetemi okmányait kérték. Ufában lakott, néhány napra jött csak fel - magyarázta -, s nem hozta magával, de a személyazonossági igazolványába be van írva, hogy tanár. A tisztviselő udvariasan, de határozottan megmagyarázta, hogy akkor nem iratkozhat be, csak a külső olvasótermet veheti igénybe. A Lenin-könyvtár a nagy zsufoltság és az állomány különlegesen értékes volta miatt csak az egyetemet vagy főiskolát végzettek számára van nyitva. Ezt pedig eredeti okmánnyal kell igazolni. A könyvtár állományának jelentős részét azonban a külső olvasóteremben bárki használhatja.

A Hiradó olvasói bizonyára sok beszámolót olvastak már a Lenin-könyvtárról, nem említem ezért az olvasószolgálatot, a nagy és kis olvasótermek hálózatát, a különféle katalógusokat és raktárakat, csak a Központi Katalógusról számolnék be röviden.

Az első meglepetés ott ért, amikor az olvasói katalógusok közé érve, a feliratokról megtudtam, hogy a Lenin-könyvtár anyaga külön, nyelvekre bontott katalógusokban van felállítva. Egy katalógusban vannak az orosz nyelvű művek, külön katalógusban a Szovjetunió nem-orosz népeinek nyelvén írott művek, ismét egy másik katalógusban az európai népi demokráciák nyelvén írott művek, majd a nyugat-európai és végül a nem-szovjet kelet és Afrika népeinek nyelvén írott művek. Ez tehát annak a nyelvi katalógus-rendszernek egy - földrajzi-politikai alapozottsága - változata, melynek hatékonyságáról és célszerűségéről otthon a Központi Katalógusunkkal kapcsolatban annyit vitatkoztunk.

Az olvasói katalógusokhoz csatlakozik - a terem végében - a központi katalógus. A katalógusban éppen egy idősebb hölgy keresett valamit. Megszólítottam, hogy néhány kérdéssel tájékozódjam a katalógus szerkezetéről. A válaszok meglepően szakszerűek voltak. Ugy látszik, az olvasók sokat használhatják a katalógust. Azért megkérdeztem, hogy mi a foglalkozása - a Központi Katalógus vezetője vagyok - felelte a hölgy. Nem töprengtem a véletlen és a szükségszerűség dialektikáján, inkább igyekeztem megragadni az alkalmat, hogy kissé részletesebben tájékozódhassam

A Szovjetunióban a Könyvek Központi Katalógusa 1955-ben kezdte meg munkáját. A folyóiratoké már 1924-ben megindult, 1940-ig terjedő részei azonban a szovjetország nagy átalakulása és a háború miatt nem nyújtanak pontos lelőhely meghatározást. 1940 és 1955 között minden, 1955 után csak a Lenin-könyvtáron kívül őrzött külföldi folyóiratokat tartják nyilván.

A könyvek központi katalógusa 1962-ben mintegy 1 200 000 katalóguscédulából állt (nálunk 2 100 000). Az évi behelyezés 90-110 000 körül mozog, s ebben 426 könyvtár anyagát dolgozzák fel. Nálunk 257 könyvtár jelent, ezek közül is csak 177 rendszeresen, mégis az évi beérkezett és feldolgozott anyag 176 000 cédula. Érdekes, hogy a duplumok kiesésének százaléka pontosan megegyezik a szovjet és a magyar központi katalógusban.

Szovjet kolleganőmnek először hihetetlennek tűntek a magyar adatok és én számokkal is leirtam őket, nehogy az orosz nyelv buktatói megtréfáljanak. Egy majdnem harmincszor kisebb országban az állomány és a kurrens gyarapodás nagyobb lenne, mint a Szovjetunióban? Azt hiszem, szovjet kolleganőm az első pillanatban egy kis nacionalista tulzással is meggyanusithatott magában. A kérdés engem is izgatott és együtt kíséreltük meg, megtalálni rá a feleletet.

A két központi katalógus állományának első különbsége, hogy a miénk a hazai anyagot is tartalmazza (csak most hozott olyan határozatot a Kollégium, hogy az 1952 utáni magyarországi anyagot ne tartsuk nyilván). Ez a mi katalógusunkban kb. 25 %-ot jelent. A szovjet katalógus nem tartalmazza a szovjet könyvkiadás termését, amely természetesen nagyobb részét képezi a nemzetközi könyvtermésnek, mint a magyar. Másfelől nálunk külföldi anyagként szerepel a Szovjetunió könyvtermése, mely a mi katalógusunknak nagyjából nyolcadrészét teszi ki. A szovjet Központi Katalógusban őrzött magyar anyag ennek természetesen csak töredéke. A mi katalógusunk hamarosan negyven éves lesz, míg a szovjet csak jövőre éri el 10. évét. Mindezen tényezők mellett azonban még egyet figyelembe kell venni. A magyar tudományos és műszaki élet szerkezete éppen úgy megkívánja, hogy a világ könyvtermésének legjavát itthon kutatóink, mérnökeink, orvosaink használhassák, mint a Szovjetunióban. Ezért a külföldi könyvbehozatal nem függ közvetlenül a lakosság létszámától.

A szovjet Központi Katalógus munkatársainak létszáma megegyezik a miénkkel.

Mivel a kurrens anyag mennyiségben kisebb, világos, hogy a normáknak valamivel alacsonyabbnak kell lenniük, mint nálunk. A konkrét adatok azonban itt is meglepetést hoztak. A szovjet KK-ba egy óra alatt 57 cédulát kell behelyezni, míg nálunk csak 37-et. Honnan adódik ez a különbség? A Szovjetunióban 7 órás a munkanap, a napi normánál tehát itt héttel kell szorozni, míg nálunk nyolccal. Még így is valamivel szorosabb a szovjet norma, mint minálunk és szorosabb az előrendezés normája is. Nálunk azonban a katalógus állapota is megnehezíti a behelyezést. A katalógusépités két legnagyobb figyelmet és felkészültséget igénylő munkáját, a rendszókijelölést és a tájékoztatást a Szovjetunióban nem méri norma szerint. Mivel a Szovjetunióban a 7-órás munkaidő következtében az összes munkaidő 12,5 %-kal kisebb, mint minálunk, viszont a feldolgozott anyag mennyisége 30 %-kal alacsonyabb, világos, hogy a kijelölés és a tájékoztatás időráfordítása sokkal nagyobb, mint nálunk. Az adatok azonban nem összehasonlíthatóak azért, mert a munkaszervezés némileg eltérő, s a rendszókijelölés olyan munkafázisokat is tartalmaz, melyeket mi másutt végzünk el.

A szovjet KK-nak mind a tíz munkatársa felsőfoku iskolai végzettséggel és több nyelvvizsgával rendelkezik. Ez a szovjet KK magas színvonalának egyik legfontosabb tényezője.

Időm nagyon rövidre volt szabva, így hát elbucsuztam új barátaittól, megállapodtunk abban, hogy beszélgetésünket írásban fogjuk folytatni.

F a l l e n b ü c h l Z o l t á n
AZ ÖSTERREICHISCHE NATIONALBIBLIOTHEK TÉRKÉPTÁRÁBAN

Mikor júniusban a Coronelli-Verband der Globusfreunde nevű tudományos egyesület meghívására Bécsbe utaztam, hogy előadást tartsak a magyar földgömbkészítés történetéről az egyesület által rendezett nemzetközi kongresszuson, már tudtam, hogy az Österreichische Nationalbibliothek térképtárában, amely a császári ház egykori híres térképgyűjteményeit őrzi, sok szép és érdekes dolgot fogok látni: várakozásomat azonban felülmulta a tapasztalat.

Egy rövid beszámoló keretében lehetetlen mindent a kellő részletességgel felsorolni: meg kell elégednem néhány, a könyvtárosok általános érdeklődésére is számottartó fontosabb dolog kiemelésével.

Mindjárt elsőként a gyűjtőkör kérdése. Az Österreichische Nationalbibliothek egész anyagán megérzik, hogy egykori nagyhatalom vezetőinek könyvtárából nőtt ki: állományát az univerzális érdeklődés jellemzi, s ez a vonás természetesen a térképtárra is rányomja a bélyegét. Mint az osztrák nemzeti könyvtár osztálya, a Kartensammlung az Austriaca-anyagot a teljesség igényével gyűjti, de ez nem egyetlen funkciója. Az államterület multbeli gyakori változásai miatt

egyébként az Austriaca-gyűjtése sem könnyű feladat: olyan szabatos körülhatárolást, mint mi Magyarországon, az osztrákok nehezen tehetnek. Amellett a nagy idegenforgalom - Ausztriában csak az idén háromszorannyi külföldi fordult meg, mint amennyi az állam összlakossága - speciális igényeket támaszt a Kartensammlung reference-szolgálatával szemben is. Így aztán nem csoda, ha a gyarapítás tekintetében sokkal általánosabb, átfogóbb szempontok érvényesülnek, mint azt egy nemzeti könyvtár térképtárától várni lehetne.

A széleskörű gyűjtést tükrözi az anyag sokfélesége és az egyes állománytestek, állagok provenienciája szerinti, ma is még meglévő különállása. Ez a különállás szó szerint értendő, ugyanis a Kartensammlungnak egy része, eredetének megfelelően, annak a gyűjteményegységnek a keretében maradt, melyben eredetileg volt, bár feldolgozás és nyilvántartás szempontjából a térképtár alá tartozik. Így az Albert szász-tescheni hercegtől alapított Albertina-gyűjteményben, mely épületileg összefügg az Österreichische Nationalbibliothekkal, továbbá a Handschriftensammlungban, a kéziratárban is van a Kartensammlungnak anyaga. A tagoltság másik jellemzője a törzsállományon belül is egyes gyűjteményrészlegek gyors és különösen elősegített fejlődése. Ezek közül a világviszonylatban is egészen kiváló, a washingtoni Library of Congress után százon felüli állománnyal második helyet elfoglaló glóbuszgyűjtemény, valamint a látképgyűjtemény érdemel említést, melyet helyesen topográfiai látképgyűjteménynek lehetne nevezni, amely a térképek használatát is segíti. Ez képeslevelezőlapoktól a művészi látképekig terjedő skálát foglal magában. Számunkra kivált a glóbuszgyűjtemény a föld- és éggömbök könyvtári gyűjtésének új problematikáját veti fel.

A raktározás tekintetében is sokat lehet tanulni az ÖNB Kartensammlungjában. Bár ez részben pénzügyi - és férőhely - kérdés, mégis figyelemreméltó hogy az osztrák térképtárosok - nemcsak az Österreichische Nationalbibliothekban, hanem az általam meglátogatott más könyv- és levéltári térképtárakban is - nem a vertikális, hanem a horizontális helykihasználásnak hívei, ami a gyakorlatban a 110 cm-nél magasabb térképtároló szekrények elvetését, illetve visszaszorítását jelenti. A Kartensammlungnak modern, sűrű fiókosú fémszekrényei mellett természetesen vannak régi, fából készült szekrényei is még, s az utóbbinak is vannak előnyei.

A térképek raktározása nagyságméret és ezen belül területegységek szerint történik. A jelzetek ennek megfelelően komplexek, betű és számjelekből állanak.

A személyzet a hatalmas térképanyaghoz nem elégséges és ennek tulajdonítható, hogy katalógusaik nem állják ki az összehasonlítást a mieinkkel. A katalógus címszava mindig az ábrázolt területre utal, nem a szerzőre: szerzők szerinti katalógus készítését csak néhány éve kezdték el, a munkálat lassan folyik. Ez kivált a kartográfia-történeti kutatás számára hátrányos.

Az anyaghasználat intenzív. Többszöri látogatásom alatt a Kartensammlung

olvasótermében mindig szép kutatóforgalmat tapasztaltam: ez részben a tár kitűnő kézikönyvtári állományának is eredménye. A kézikönyvtár csaknem harmincezer földrajzi, történeti-földrajzi és főként kartográfia-történeti és településtörténeti monográfiát és tanulmányt tartalmaz, mely a térképekkel szimultán használható, s így az elmélyültebb kutatást nagyon elősegíti.

Magyar szempontból meg kell jegyezni, hogy a Kartensammlung régi Hungarica - térképekben igen gazdag. Nemcsak sok kéziratos (és így magától értetődően unikális) "mappa" található ott, de számos olyan rézmetszetes, sőt nyomtatott, hazánkat vagy annak részeit ábrázoló térkép is, amely a mi térképtárunkban nincsen meg. Az általam végzett szurópróbánál kiderült, hogy magyar vonatkozású sokszorosított térképanyagoknak (metszetes és nyomtatott) kb. a fele állományunkban nem található meg. Ez felveti számunkra ezeknek a hungarica-dokumentumoknak síkfilmen vagy mikrofilmen, esetleg fotokópiában való megszerzésének szükségességét.

Sokat lehetne írni a Kartensammlung gyűjteményeinek kincseiről, pl. a világhírű 50 kötetes XVII. századi amszterdami Van der Hem-atlaszról, melynek egyik kötete Magyarországot mutatja be jórészt kéziratos térképekben és látképekben, vagy Waldseemüller híres világtérképéről (a XVI. század legelejéről). De erre itt nincsen hely. Befejezésül csak annyit, ha a látottak munkánkat az OSzK Térképtárában elősegítik - pedig elősegítik - az ÖNB Kartensammlungjának tanulmányozása elérte a célját.

SZAKSZERVEZETI ÉLETÜNK

kérdései

SZAKSZERVEZETÜNK SZÁMADATAIBÓL

Minden év vége és az elkezdődött új év kezdete a számadások, összefoglaló jelentések és a statisztikák időszaka. Az alábbiakban szakszervezetünk számadásából, statisztikáiból közöljük a legfontosabb, áttekintést nyújtó adatokat.

HOGYAN GAZDÁLKODTUNK AZ ELMULT ÉVBEN? - 1963. december 31-én alapszervezetünk "forgóalapja" (készpénzben, OTP-betétben, bélyegben) 14 730,83 Ft volt. Az elmúlt évben bevételeink összege - tagdíjrészesedésből és egyéb bevételből - 31 803,10 Ft, kiadásaink összege pedig 36 848,32 Ft volt. Az 5 045,22 Ft különbözetet alapszervezetünk forgóalapjából ("vagyonából") fedeztük.

Kiadásaink az alábbiakból tevődtek össze: rendkívüli segély 4 400 Ft, egyéb szociális felhasználás 13 620,95 Ft. Ebből az összegből fedeztük pl. a szokásos nemzetközi nőnap, a fenyőfaünnepség és a kórházban levők karácsonyi ajándékcsomagait, a visegrádi üdülőszobánk bérleti díját, a keszthelyi vendégszobák felszerelésének kiegészítését stb. Kulturális felhasználás 8 911,67 Ft, sport felhasználás pedig 4 809,50 Ft volt. Ez utóbbiból a röplabda- és labdarugó-csapatunk kiadásai mellett gumimatracokat szereztünk be, strand-bérletet fizettünk és az önállóan működő természetjáró-csoportunknak 500 Ft támogatást adtunk. Az ügynyitelti költségek 5 106,20 Ft összeget tettek ki. Az értékezelési költségek mellett ennek terhére történtek a szakszervezeti aktívák jutalmazása, valamint a temetések és egyéb alkalmak során felmerülő kiadások fedezése is.

A Számvizsgáló Bizottság havonta rendszeresen ellenőrizte a pénztár forgalmát és a Szakszervezeti Bizottság pénzgazdálkodását.

EZ ÉVI TERVEINKRŐL - Az 1964.évi költségvetésünk tervezetét az elmúlt év novemberében tárgyalta meg a Szakszervezeti Bizottság. A tervezett költségvetés főbb adatait az alábbiakban ismertetjük:

A tervezett bevételek összege 44 500 Ft. Tagdíjrészesedésből 28 239 Ft, egyéb bevételekből 1 500 Ft, alapszervezetünk forgóalapjából 14 761 Ft. A tervezett kiadások összege 44 500 Ft. Kiadásaink részletezése:

Szociális felhasználásra 12 900 Ft, a kiadások 29 százaléka. Ebből rendkívüli segélyekre 5 200 Ft, a keszthelyi vendégszobák felszerelésének további bő-

vitésére 2 000 Ft, beteglátogatásra, a nemzetközi nőnap, a fenyőfa-ünnepség stb. szükségleteire 5 700 Ft.

Kulturális felhasználásra 19 700 Ft, a kiadások 44,3 százaléka. Ebből a szakszervezeti könyvtár fejlesztésére és a kulturális téren jelentkező szükségletek biztosítására 6 600 Ft, egyéb felhasználásokra (ünnepségek, klubestek, rendezvények tiszteletdíjai, valamint az OSzK Híradóval kapcsolatos kiadásokra) 13 100 Ft.

Sport felhasználásokra 6 500 Ft, a kiadások 14,6 százaléka. Ebből beszerzésre 2 500 Ft, strand és pályabérletekre 4 000 Ft, a megalakítandó önálló sportkör támogatására 2 200 Ft.

Szervezési és ügyviteli felhasználásokra 5 400 Ft, a kiadások 12,1 százaléka. Ebből értékkezelési költség 2 400 Ft, aktívák jutalmazására, szakszervezeti kiadványokra, adminisztrációs költségekre, valamint az SzB képviselével járó költségekre 3 000 Ft.

ÉRDEKESEBB ADATOK STATISZTIKAI JELENTÉSÜNKBŐL - 1963. december 31-én alapszervezetünkben a szakszervezeti funkcionáriusok és aktívák száma 68, ebből a nők száma 50 volt. Részletezéssel: SzB-tagok és póttagok száma 16, SzVB tagok és póttagok száma: 4, bizalmiak száma: 27, A Társadalombiztosítási Tanács és egyéb bizottságok tagjainak száma: 13, egyéb aktívák száma: 8.- A szocialista címet elnyert munkakollektívák száma: 2, tagjainak száma: 18 - Az 1963/64. tanévre a középiskolákba 10 (4 férfi és 6 nő), a főiskolára, egyetemre 21 (9 férfi és 12 nő) dolgozó iratkozott be. - A szakszervezeti könyvtár állománya 2 766 mű, az olvasók száma: 250, a kikölcsönzött könyvek száma pedig 3 174 mű volt. - Az 1963. év folyamán közönségszervezőink 775 színház, 915 hangverseny és opera, 726 egyéb jegyet adtak el. Az eladott színház-és operabérletek száma az 1963/64-es évadra 60 volt. - Az üzemi étkezésben 1963 december első hetében 152-en vettek részt. - 1963 folyamán SzOT-üdültetésben (nem számítva ide a Keszthelyen és Visegrádon alapszervezetünk által szervezett üdülésben résztvevőket) összesen 8 gyermek és 56 felnőtt vett részt. Ebből: kedvezményes üdültetésben 8 gyermek és 49 felnőtt, külföldi hajóutban 2 felnőtt, SzOT-szanatóriumban 5 felnőtt.

A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI TANÁCS HIREI

ÜDÜLÉSEK - Lapunk megjelenéséig 1963. november 27-étől az alábbi dolgozók nyertek üdülési beutalást.

Kedvezményes üdültetés - DÉDES: Csákvári Elekné 1963.dec.26-1964.jan.6.;
GALYATETŐ: Végh Ilona jan.9-15.; HAJDUSZOBOSZLO: Szebeny Gyuláné 1963.dec.12-25;
LEÁNYFALU: Szilágyi Tibor jan. 16-22.; Mátrafüred: Szücs Ilona jan.8-21.; PILIS-

SZENTKERESZT: Harangozó Józsefné 1963.dec. 4-10, Pipics Zoltán és felesége 1963. nov. 27-dec.11.; ZEBEGÉNY: Karácsony Rózsa jan.2-8, Tajti Andrásné 1963.dec. 26-1964. jan.1.

SZOT szanatórium - PARÁD: Fügedi Péterné jan. 16-febr.7.

A Közalkalmazottak Szakszervezete Budapesti Bizottságának tájékoztatása szerint 1964-ben az elmúlt évihez viszonyítva emelkedett könyvtárunk üdülési kontingense. Értesítésük szerint 1964 folyamán 26 SzOT-kedvezményes és 4 pilliszentkereszti üdülési beutalást, továbbá 1 külföldi hajót beutalást kap könyvtárunk.

SEGÉLYEZÉSEK - A Társadalombiztosítási Tanács f.évi jan. 6-i ülésén az az alábbi munkaadói-segélyek folyósítására tett javaslatot a főigazgatóságnak: (betegség) Debuly Imréné 200, Erdővégi Lajos 300, Keil Lóránt 250 Ft.; (házasság) Mussinger Gábor 200 Ft.; (szülés) Szekér Kálmánné 300 Ft.; (szociális) Horváth István 250, Kapocsi Mihályné 250, Nagy Sándorné 250 Ft.; (tanulmányi) Ferenczffy Klára 100, Mürschberger Tibor 100, Schilling Erzsébet 100 Ft. Továbbá az alábbi szakszervezeti rendkívüli-segélyeket folyósította: Czettler Antalné 200, Kun Mihályné 250, Mészáros Béláné 200 és Seprődi Sándorné 200 Ft.

ÖSSZEJÖVETELEINKRŐL * RENDEZVÉNYEINKRŐL

1963. DECEMBER 14 * FENYŐFA-ÜNNEPSÉG

Szakszervezeti Bizottságunk a könyvtár dolgozói gyermekeinek részére a Pollack Mihály-téri épületünk dísztermében fenyőfa-ünnepséget rendezett. A szépen feldíszített fenyőfa, a Téalapó jelenléte, filmvetítés, mesekönyv-tombola és a karácsonyi csomagok tették emlékezetessé ezt a délutánt a gyermekek részére.

Nem feledkeztünk meg a kórházban fekvő "nagy gyermekeinkről" sem. A Társadalombiztosítási Tanács ajándék-csomaggal köszöntötte azokat a dolgozóinkat, akik szeretteiktől távol töltötték a karácsonyi ünnepeket. Hadik Erzsébet levélből idézünk: "Hálás szívvel mondok köszönetet a szíves figyelemért és Szakszervezeti Bizottságunk fáradozásáért. A kórházban töltött napok szomorúságát enyhítette a kapott csomagban rejlő kartársi szeretet."

1963. DECEMBER 19 * ELŐADÁS

A Szakszervezeti Bizottság 1963/64. évi előadásorozatának összejövetele alkalmából Bodnár György az MTA Irodalomtörténeti Intézetének főmunkatársa tartott előadást "Az új magyar regény" címmel.

1964.JANUÁR 14 ANGOL NYELVŰ KLUBDÉLUTÁN

A jól sikerült német nyelvű összejövetel után, január 14-én angol nyelvű összejövetelt rendezett szakszervezetünk. Az előadó MALLER SÁNDOR volt, aki az UNESCO szervezetéről és munkásságáról beszélt pompás angolsággal. A közvetlen élmény ereje fütötte minden szavát s ez a hallgatóságot annyira fellelkesítette, hogy a kérdések seregével halmozták el, amiből néha nagyon érdekes párbeszéd alakult ki.

A klubdélután hasznos és kellemes formának bizonyult az idegen nyelvek gyakorlására. Hasznos volt, mert a nyelvgyakorlaton felül sok, könyvtári munkához nagyon is szükséges adatot ismertünk meg a nemzetközi kulturális életből. Kellemes volt, mert az előadó rokonszenves egyénisége és fölényes nyelvtudása még a "gyöngébb tanulókat" is átsegítette a felszólalás nehézségein. De ha már kellemességről beszélünk, ne feledkezzünk meg, a minden nyelvben járatos Pusztai Jánosnéről sem, aki igazi háziasszony módjára vezette és zárta be a beszélgetést s gondoskodott az otthonos légkörről és a frissítőkről. (T.M.)

Levelesládánkból

EGY VADEMBER DÖRMÖGÉSEI

Szegény vadember nagy kéréssel fordulni könyvtár Nagy-Főnökasszonyához. Mióta vadember itt tölteni idejét óriás városban, gyomer mindig van üres. Hiába van vadászás egész nap, sárga villamosok, kék autóbuszok, menő-kező emberek messze elriasztani szép kövér pecsenyét, éhes vadember hurkai, csapdái mindig üresen maradni. Ezért örülni meg vadember szép nagy vadászó területnek könyvtár épülete körül. Kertben finom husu, igen óvatos, ravasz állatka élni. De vadember is van ravasz, tudni, kis állatka 1/2 9 és 9 órák között csak kidugja fejét vaccekből. Elhelyezni csapdák, hurkok még az éjben, lesbe beül vadember. Fél kilencet óra mutat. Finem husi fejét dugja hurek felé. Akkor csikeregni kavics, csörtetni tudós könyvtáros kerten átal, gyáva állat megijedni, vadember szegény nyálát nyelni. Csend után állat fejét újra dugni, de elkapni: másik tudós könyvtáros törni átal a bozótot. Ez történni mindig-mindig pont kilencig: kicsi állat nem mer jönni, éhes vadember hiába lesni. Ezért kéri Nagy Főnökasszonyt, rendelni tabut kertre, sok tudós könyvtárosnak parancsolja aludni tovább, a vadászást nem zavarni és 9 után csak jönni szabad be a nagy könyvtárba. Így fog éhes vadember is hasát tömni tele finom húsikával. - N'PÁVSI P'TAP

* Bár a dolgozók kollektívája egyetértett az egyéni vélemény közlésével, a "vadember dörmögésének" helyességét elfogadni már nem tudta. Az egyéni érdek nem előzheti meg a közösség érdekeit. Köztudomásu, hogy a büfében 1/2 9 és 9 között lehet a legjobb kávékat kapni. Ha a dolgozók történetesen nem fogyasztanák el megfelelő minőségű kávéjukat napi munkájuk kezdetén s emiatt alacsony lenne munkateljesítményük, akkor vademberünk vajon nem "dörmögne"?

PÁLYÁZAT

A SZOT Szervezési Osztálya és a Munka Szerkesztősége pályázatot hirdet az szb-titkárok (szb-tagok), valamint a bizalmiak számára. Olyan írásokkal lehet pályázni, amelyek a vezetés módszereiről, problémáiról (kizárólag a bizalmiak tevékenységével összefüggésben), a bizalmiak gyakorlati tevékenységéről és azok problémáiról szólnak. Külön indítunk pályázatot az szb-titkárok (szb-tagok), külön a bizalmiak számára.

A PÁLYÁZAT FELTÉTELEI:

1. Az írások témáját az alábbiak közül választhatják meg:

Szb-titkárok (szb-tagok)

- Hogyan bíztak meg egy bizonyos feladat elvégzésével (lehet aktuális tennivaló, vagy bizonyos rendszeres szakszervezeti tevékenység, például munkaverseny, munkásvédelem stb.) bizalmiakat?
- Egy bonyolultabb ügy elintézése folyamán hogyan segítettek egy bizalmi?
- Az szb a bizalmiak tájékoztatásának, foglalkoztatásának, ellenőrzésének, segítségének — tehát irányításának — milyen rendszerét (módszerek, eszközök) alakította ki? Beváltak-e azok és milyen eredményekre vezettek?
- Közérdekű — elvi, politikai, jogi, szervezeti — problémák felvetése, amelyek jobban segíthetnének, ha élénének velük, vagy amelyek gátolják a bizalmiak irányítását, tevékenységét, bevonásukat a munkába?

Bizalmiak

- Általában hogyan végzi a munkáját, és abban mit tart a legfontosabbnak, hogyan alakította ki a csoport szervezeti életét?
  - Hogyan old meg bizonyos, rendszeresen visszatérő feladatokat, vagy hogyan oldott meg egy bonyolult ügyet? Milyen tanulságokat vont le belőle?
  - Véleménye szerint mi a feltétele a bizalmiak eredményesebb tevékenységének?
- A pályázók a fentiek közül bármelyik — tehát egyetlen — vagy együtt több kérdésre is válaszolhatnak egy dolgozat keretében, de több dolgozattal is pályázhatnak. A dolgozatokban csak 1964. májusáig elvégzett munka, megtörtént esemény szerepelhet. Kivéve természetesen az utolsó kérdésekkel foglalkozó írásokat.

2. A pályázatok, a cikkek terjedelme 100, maximálisan 300 gépelt sor lehet.

3. A beküldés határideje: 1964. MÁJUS 15. Cím: Munka Szerkesztősége, Budapest, VI., Dózsa György út 84/b. (Kéziratot vissza nem küldünk.)

A PÁLYÁZATOK DÍJAZÁSA:

A díjazás szempontjából külön bíráljuk el — tehát külön díjazzuk — az szb-titkárok (szb-tagok) és a bizalmiak írásait.

I. díjak — egy-egy külföldi út

II. díjak — egy-egy kéthetes (esetleg családos) hazai üdülés

III. díjak — egy-egy 20 kötetes kiskönyvtár

IV—X. díjak — tárgyjutalmak.

A pályázatok díjainak odaítélését a SZOT Szervezési Osztályának, két szakszervezetnek a megbízottjából, egy-egy szb-titkárból és bizalmiból, valamint a Szerkesztőség képviselőiből alakuló bizottság végzi. Döntését, valamint a díjnyertes írásokat a Munka 1964. júliusi számában közöljük.

MUNKA SZERKESZTŐSÉGE

SZOT SZERVEZÉSI OSZTÁLYA

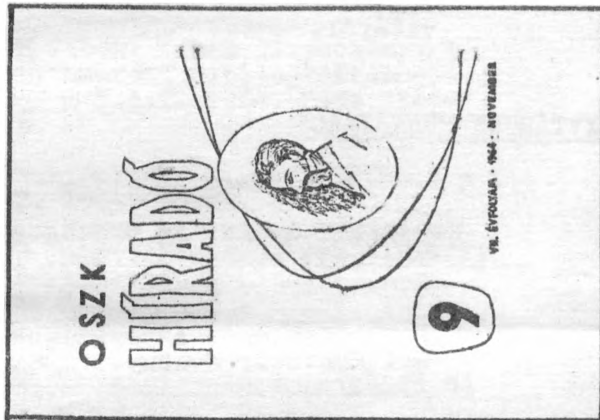

MHB 1.128

OSZK

OROSZ SZÖVEG
KÖNYVTÁR

OSZK

H
R
A
D
Ó

1963 · 1964

OSZK HÍRADÓ

1963 · 1964

VÁLOGATÁS KÉT ÉVFOLYAM CIKKEIBŐL

LÁNG Imre: A [nyolcadik] VIII. pártkongresszus és a könyvtárak. = 6. évf. 1963. 2.sz. 31-36.p.

FARAGÓ Lászlóné: A [nyolcadik] VIII. pártkongresszus és a könyvtárak. = 6.évf. 1963. 1.sz. 11-13.p.
Beszámoló a Könyvtártudományi és Módszertani Központban lefolyt vitáról.

KÖNYVTÁRUNK MUNKÁJÁRÓL

Általános kérdések

WINDISCH Éva, V.: Könyvtárunk nevééről. = 7.évf. 1964. 7.sz. 190.p.

PAPP István: Számadás és tervezés. = 7.évf. 1964. 1.sz. 1-3.p.
Az 1963.évi jelentés és az 1964. évi munkaterv.

M[ILHOFFER] A[lajos]: Könyvtárunk 1964.évi takarékosági tervéről. = 7.évf. 1964. 6.sz. 178-179.p.

[PAPP István]: Az első félév munkája a kollégium előtt. = 7. évf. 1964. 7.sz. 186-189.p.

S[OMKUTI] G[abriella]: Az összdolgozó értekezletről. = 7. évf. 1964. 3.sz. 57-58.p.

MILHOFFER Alajos: Az osztályértekezletek tanulságai. = 7.évf. 1964. 2.sz. 29-30. p.

HORVÁTH Viktor: Ahogyan mi látjuk. = 6.évf. 1963. 5.sz. 129-130.p.
A vezetés és a dolgozók kapcsolata.

VADÁSZ Ferencné: Közügy - közös ügy. = 6.évf. 1963. 5. sz. 154-155.p.

Céljutalmak. = 7.évf. 1964. 1.sz. 5-6.p.

Az [ezerkilencszázhatvannegy] 1964. évre kitűzött céljutalmak. = 7. évf. 1964. 2.sz. 32-33.p.

HARASZTHY Gyula: Az Országos Széchényi Könyvtár évkönyve 1960./Ism./ = 6.évf. 1963. 2.sz. 50-51.p.

FARAGÓ Lászlóné: Az Országos Széchényi Könyvtár évkönyve 1961-1962. /Ism./ = 7.évf. 1964. 3.sz. 64-66.p.

G[OMBOCZ] I[stván]: Könyvtárunk új tájékoztatója. = 7. évf. 1964. 7.sz. 191-192.p.

Feldolgozómunka, katalógusok

P[APP] I[stván]: Beszámoló a Feldolgozó Osztály és a Bibliográfiai Osztály felülvizsgálatáról. = 7. évf. 1964. 6.sz. 145-149.p.

ZÁGONYI Ilona: A Bibliográfiai Osztály munkájából. = 6. évf. 1963. 2.sz. 38-39.p.
A csoportos feldolgozás.

VIRÁGHALMY Ferenc: A szláv nyelvek néhány problémája az olvasói betűrendes katalógusban. = 7. évf. 1964. 5.sz. 125-126.p.

SZ[ABÓ] J[ános]: Szakkatalógusunk új elhelyezéséből adódó tapasztalatok. = 7.évf. 1964. 9.sz. 242-244. p.

BORSA Gedeon: A régi nyomtatványok szakkatalógusáról. = 7.évf. 1964. 3.sz. 62-63.p.

P[ETHES] I[ván]: Pipics Zoltán: A könyvtáros gyakorlati szótára. /Ism./ = 6.évf. 1963. 3.sz. 73-74.p.

Bibliográfiák

- BORSA Gedeon: "A régi magyarországi nyomtatványok" munkálatairól. = 7. évf. 1964. 5.sz. 124-125.p.
- MARKOS Béla: A XVIII. századi magyarországi nyomdatermékek bibliográfiája. = 7.évf. 1964. 6.sz. 150-152.p.
- FÜGEDI Péterné: Magyar könyvészet 1961-1962. = 6.évf. 1963. 1.sz. 14-16.p.
- BORSA Gedeon: Magyar Könyvészet 1961-1962. = 7. évf. 1964. 2.sz. 40-42.p.
- KÖRTÉS Julia: Ferenczyna Wendelin Lidia - Fügedi Péterné - Somogyi Andrásné: A magyar bibliográfiák bibliográfiája 1958-1960. /Ism./ = 6.évf. 1963. 3. sz. 72-73.p.
- HORVÁTH Tibor: Képes olvasókönyv a magyar nemzeti bibliográfiához. /Ism./ = 7.évf. 1964. 6.sz. 166-167.p.
- ÓNÓDY Miklós: "Új Könyvek" /Ism./ = 7.évf. 1964. 10.sz. 278-280.p.
- HORVÁTH Tibor: Pálffy Ilona - Pálffy Miklós: Bibliographia Bolyaiana 1831-1960. /Ism./ = 6.évf. 1963. 2.sz. 52-53.p.
- SOMKUTI Gabriella: Kurrens külföldi folyóiratok a magyar könyvtárakban. Lelőhelyjegyzék 1964. /Ism./ = 7.évf. 1964. 9.sz. 250-251.p.
- SOMOGYI Anna: Szentmihályi János - Vértessy Miklós: Utmutató a tudományos munka magyar és nemzetközi irodalmához. /Ism./ = 6.évf. 1963. 4.sz. 110.p.

Raktározás, állományvédelem

- FARKAS László: Raktári gondjaink megoldásának útján. = 7. évf. 1964. 6. sz. 153-155.p.
- M[IMHOFFER] A[lajos]: Állományvédelem a könyvraktárban. = 6. évf. 1963. 4.sz. 104-105.p.
- [ÓVÁRI Sándor]: Költözik a "müncheni". = 7.évf. 1964.1.sz. 15-17.p.
- [SCHNELLER Károly]: A segédkönyvtárak revíziójáról. = 7.évf. 1964. 8.sz. 217-218.p.

Olvasószolgálat

- Olvasószolgálatunk kérdései munkatársaink és olvasóink szemszögéből. /Vita./
Hozzászólók:
ALBERT Gábor (7.évf. 1964. 5.sz. 135-137.p.)
BEJCZI Miklós (7.évf. 1964. 7.sz. 195-197.p.)
JAKAB Róbert (7.évf. 1964. 6.sz. 171-175.p.)
KOCZKÁS Sándor (7.évf. 1964. 6.sz. 168-171.p.)
PÉCSI Klára (7.évf. 1964. 7.sz. 195-197.p.)
SOMKUTI Gabriella (7.évf. 1964. 4.sz. 97-101.p.)
- SOMKUTI Gabriella: Egy referenzskönyvtáros naplójából. = 6.évf. 1963. 2.sz. 37-38.p.
- FAJCSÉK Magda: Madách-émlékiállításunkról. = 7. évf. 1964. 9.sz. 245-246.p.
- V[ARGA] S[ándor] F[rigyes]: Exlibris kiállítás könyvtárunkban. = 7. évf. 1964. 8.sz. 216-217.p.
- FALVY Zoltánné: Széljegyzetek egy könyvtártani kiadvány margójára. = 7. évf. 1964. 10.sz. 277-278.p.
Horváth Tibor: Tájékoztató munka c. jegyzetéről.
- Zeneműtár
- K[ECSKEMÉTI] I[stván]: Dallamok lejegyzésének lehetősége a sokszorosított katalóguscédulákon. = 7. évf. 1964.9.sz. 244-245.p.
- V[AVRINECZ] V[eronika]: Beszámoló egy zenetörténeti hangversenyéről. = 6.évf. 1963. 5.sz. 140-141.p.
Albrechtsberger-hangverseny.
- [BÉLLEY Pál]: Muzsikáló Bibliotheca. = 7.évf. 1964. 2.sz. 42-43.p.
Vavrinecz Mór emlékhangverseny.
- KECSKEMÉTI István: Ösbemutató-hangverseny műsorán az Ms.mus.IV.23. = 7.évf.1964. 6.sz. 149-150.p.
- K[ECSKEMÉTI] I[stván]: Haydn: L'inferdeltà delusa. Hrsg. von Dénes Bartha - Jenő Vécsey. /Ism./ = 7. évf. 1964. 7.sz. 194.p.
- VÉCSEY Jenő: Fux, Johann Joseph: Te Deum. E 37. Vorgelegt u. Continuo bearb. von István Kecskeméti. /Ism./ = 6.évf. 1963. 2. sz. 51-52.p.

Mikrofilmtár

BABICZKY Béla: Az országos mikrofilmezési terv kérdései és nemzeti könyvtárunk. = 7. évf. 1964. 5.sz. 117-121.p.

K[OVÁCS] I[lona]: Mikrofilmtárunk címjegyzékeiről. = 6. évf. 1963. 4.sz. 109.p.

Műemlékkönyvtárak

TOMBOR Tibor: Műemlékkönyvtáraink problematikája. = 6. évf. 1963. 1.sz. 16-18.p.
Beszámoló a "szakmai megbeszélések sorozata" vitájáról.

[TÓTH Bálint]: Reguly Antalról emlékeztünk. = 7.évf. 1964. 6. 141-143.p.
Emlékkiállítás Zircen.

Kézirattár

CSAPODI Csabáné: Kézirattár - irodalmi muzeum - irodalmi levéltár. = 6. évf. 1963. 4.sz. 102-104.p.

CSAPODI Csabáné: Kézirattárunk állománygyarapítási kérdései. = 7.évf. 1964. 8.sz. 209-211.p.

CS[APODI Csabáné]: Kézirat-hungaricumok begyűjtése külföldről. = 7.évf. 1964. 1.sz. 14-15.p.

CS[APODI Csabáné]: Hazatért Corvina. = 7.évf. 1964. 7. sz. 189. p.

CSAPODI Csabáné: "Magyar klasszikusok levelei a Chiltern Streeten". = 7. évf. 1964. 3. sz. 66-67.p.

CSAPODI Csabáné: "Magyar klasszikusok levelei a Chiltern Streeten." = 7.évf. 1964. 9. sz. 246-247.p.

P[APP] I[ván]né: Skandináv-magyar irodalmi kapcsolatok dokumentumai. = 7. évf. 1964. 3. sz. 67-68.p.

Könyvtárközi szolgáltatások

[GOMBOCZ István]: Tíz éves a nemzetközi csere osztálya. = 7. évf. 1964. 2. sz. 39-40.p.

SILFEN János: Új kapcsolatok a külföldi duplumcsere területén. = 7. évf. 1964. 6. sz. 152-153.p.

RÓNA-TAS András: A könyvek központi katalógusának rekonstrukciója. = 7. évf. 1964. 4. sz. 92-97. p.

KINDLOVITS Kálmán: Napirenden: az Országos Gyarapodási Jegyzék. = 7. évf. 1964. 7. sz. 192-193. p.

Szocialista munkakollektívák

Elnyerték a "Szocialista könyvtári munkakollektiva" címet a Könyvtárközi Kölcsönzés és a Könyvelosztó munkakollektívái. = 6. évf. 1963. 4. sz. 125-128.p.

KONCZ Béláné: A mi kollektívánkról. = 6. évf. 1963. 2. sz. 63-64.p.
A Könyvelosztó szocialista munkakollektívája.

KONCZ Béláné: Egy szocialista munkakollektiva beszámolója. = 6. évf. 1963. 5. sz. 163-165. p.
A Könyvelosztó szocialista munkakollektívája.

KONCZ Béláné: "Harc a jobbert!" Beszámoló a Könyvelosztó szocialista munkakollektívájának első negyedévi munkájáról. = 7. évf. 1964. 4. sz. 110-112. p.

KONCZ Béláné: Az idej mérlegünk. = 7. évf. 1964. 9. sz. 262-264. p.
A Könyvelosztó szocialista munkakollektívája.

TAMÁS Péter: A Könyvtárközi Kölcsönzés munkakollektívájáról. = 6. évf. 1963. 2. évf. 64. p.

Képzés, továbbképzés

PAPP István: Néhány gondolat a könyvtári képesítési utasítások kapcsán. = 7. évf. 1964. 4. sz. 85-89. p.
Hozzászól JAKAB Róbert (7. évf. 1964. 6. sz. 171-175. p.)

P[APP] I[stván]: A képzés és továbbképzés kérdései könyvtárunkban. = 7. évf. 1964. 8. sz. 214-215.p.

Szakmai továbbképzésünk formái az új oktatási évben. = 6. évf. 1963. 3. sz. 70-71. p.

ALBERT Gábor: Ösztöndíjak az OSzK-ban. = 7. évf. 1964. 3. sz. 77-80. p.
Hozzászól JAKAB Róbert (7. évf. 1964. 6. sz. 171-175.p.)

ZÖLDI Péterné: A könyvtárosképző szaktanfolyamokról. = 6. évf. 1963. 4. sz. 105-107. p.

Statisztika

PAPP István: Olvasóforgalmi statisztikák egyszerűsítése. = 6. évf. 1963. 2. sz. 54-57. p.

KEMÉNY G. Gábor: Észrevételek az "Olvasóforgalmi statisztikák egyszerűsítése" c. cikkhez. = 6. évf. 1963. 3. sz. 81-83. p.

ÉPÜLŐ UJ OTTHONUNK

Az új Nemzeti Könyvtár működése. = 6. évf. 1963. 4. sz. 99-101. p., 5. sz. 133-137. p., 7. évf. 1964. 1. sz. 7-13. p., 2. sz. 34-37. p.

Épület, berendezés

FARKAS László - TOMBOR Tibor: Eredmények és tervek. = 6. évf. 1963. 1. sz. 6-9. p. Illusztr. Beszámoló az új épület tervezési és építési munkáiról.

FARKAS László: Építési munkánk 1964. évi "munkatervéről". = 7. évf. 1964. 2. sz. 37-38. p.

TOMBOR Tibor: Új épületünk műszaki berendezéseiről. = 6. évf. 1963. 3. sz. 65-68. p. Raktári jelzetközlő berendezés.

FARKAS László: Új épületünk műszaki berendezéseiről. = 6. évf. 1963. 5. sz. 137-139. p. Elektromos fényhívó berendezés.

Könyvtári előkészületek

Olvasói és szolgálati katalógusaink építéséről. = 7. évf. 1964. 3. sz. 59-61. p.

NAGY Károlyné: A szolgálati betürendes katalógus rekonstrukciója. = 6. évf. 1963. 3. sz. 68-69. p.

KEMÉNY G. Gábor: A történettudományi kutatás aktuális kérdései és könyvtárunk szakkönyvtári funkciói. 1-2. 7. évf. 1964. 9. sz. 233-238. p., 10. sz. 265-269. p.

V. WINDISCH Éva: A történeti szakolvasóterem kézikönyvtáráról. = 6. évf. 1963. 1. sz. 9-10. p.

KECSKEMÉTI István: Nemzeti könyvtárunk hangfelvételi gyűjteményének távlatai. = 7. évf. 1964. 10. sz. 273-276. p.

FIGYELŐ SZEMMEL

Nemzetközi konferenciák, kongresszusok

SOMKUTI Gabriella: IFLA konferencián Rómában. = 7. évf. 1964. 8. sz. 222-225. p.

[TOMBOR Tibor]: Az IFLA könyvtárépítési tanácskozása Varsóban. = 7. évf. 1964. 7. sz. 199-200. p.

GOMBOCZ István: ISO konferencia Budapesten. = 7. évf. 1964. 9. sz. 253-256. p.

[HAMBURGE]R [Klár]a: Zenei könyvtárosok nemzetközi nyári kurzusa. = 7. évf. 1964. 7. sz. 200-201. p.

BABICZKY Béla: Az I. Nemzetközi Reprográfiai Kongresszuson /Köln, 1963. október 14-19./ = 6. évf. 1963. 5. sz. 145-149. p.

Hazai könyvtári élet

SOMKUTI Gabriella: Küldöttközgyűlés után - új feladatok előtt. = 7. évf. 1964. 2. sz. 47-49. p. Magyar Könyvtárosok Szabó Ervin Köre küldöttközgyűléséről.

BERLÁSZ Jenő: Könyvtári Minerva. = 7. évf. 1964. 5. sz. 129-130. p.

KÖRTÉS Julia: Hatvanéves a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár. = 7. évf. 1964. 9. sz. 252-253. p.

KOVÁCS Ilona: Az Országos Műszaki Könyvtár kísérlete a feldolgozó munka gépesítésére. = 7. évf. 1964. 10. sz. 287. p.

Szovjetunió

SALLAI István: Moszkváról, moszkvai könyvtárosokról. = 7. évf. 1964. 6.sz. 161-166. p.

CS[APODI] Cs[abáné]: Külföldi könyvtárak szabályzataiból. A Lenin Könyvtár kéziratfeldolgozási utasítása. = 6. évf. 1963. 3. sz. 79-80. p.

RÓNA-TAS András: Látogatás a moszkvai központi katalógusban. = 7. évf. 1964. 1. sz. 19-21. p.

Népi demokratikus országok

SZILVÁSSY Zoltánné: Két német könyvtár gyarapítási munkájáról. Deutsche Staatsbibliothek. = 6. évf. 1963. 1. sz. 19-23. p.

SZILVÁSSY Zoltánné: Két német könyvtár gyarapítási munkájáról. Deutsche Bücherei. = 6. évf. 1963. 2. sz. 43-48. p.

TOMBOR Tibor: Könyvtárépítési tanulmányuton Lengyelországban. = 6. évf. 1963. 5. sz. 151-153. p.

NÉMETH Mária - V. WINDISCH Éva: A Matica Srpska könyvtárában. = 7. évf. 1964. 10. sz. 284-287.p.

GOMBOCZ István: Így nem utaztunk Szófiába. = 6. évf. 1963. 3. sz. 84-86. p.

GOMBOCZ István: Így utaztunk mégis Bulgáriába. = 6. évf. 1963. 4. sz. 116-118.p.

Nyugat-Európa

SEBESTYÉN Géza: Olvasószolgálati problémák a nyugat-európai nagykönyvtárakban. = 6. évf. 1963. 3. sz. 76-79. p.

SEBESTYÉN Géza: Raktári problémák a nyugat-európai nagykönyvtárakban. = 6. évf. 1963. 4. sz. 111-114.p.

FALLENBÜCHL Zoltán: Bécsi gyűjtemények hungarika-térképei. = 7. évf. 1964. 7. sz. 198-199.p.

FALLENBÜCHL Zoltán: Az Österreichische Nationalbibliothek térképtárában. = 7. évf. 1964. 1. sz. 21-23.p.

TOMBOR Tibor: Itáliában könyvek, kódexek között.

1. = 7.évf.1964.3.sz.71-74.p.
2. A római Központi Nemzeti Könyvtár új épületének terve. = 7. évf. 1964. 4. sz. 104-108.p.
3. A Vatikáni Könyvtárban. = 7. évf.1964.5.sz. 131-134.p.
4. A római Könyvhigiémiail Laboratóriumban, a természetek elleni küzdelem" főhadiszállásán". = 7.évf. 1964. 6.sz. 158-161.p.
5. Biblioteca Nazionale di Napoli. = 7. évf. 1964. 8. sz. 219-222.p.
6. A firenzei "Biblioteca Nazionale Centrale". = 7.évf. 1964. 9.sz. 256-259.p.
7. A négy "legszebb" könyvtár. = 7.évf. 1964. 10.sz. 281-284.p.

SZÁSZ Magda: Látogatóban a British Museum könyvtárában. = 6. évf. 1963. 4. sz. 118-120. p.

TELEGDI Eszter: Göteborgi könyvtárakban. = 7. évf. 1964. 8. sz. 226-228.p.

SZAKSZERVEZETI ÉLET

Az OSzK Szakszervezeti Bizottságának 1963. július-december időszaki munkaterve. = 6. évf. 1963. 2. sz. 58-62. p.

Az OSzK Szakszervezeti Bizottságának 1964. július-december időszaki munkaterve. = 7. évf. 1964. 7.sz. 206-208.p.

Szakszervezetünk számadataiból. = 7. évf. 1964. 1. sz. 24-25.p.

Aktivaértekezlet. /1963. október 14./ = 6. évf. 1963. 5. sz. 159-160.p.

Az 1963/64-es [párt és tömegszervezeti] oktatási év indulásához. = 6.évf. 1963. 2. sz. 29-30. p.

Az 1964/65-ös [párt- és tömegszervezeti] oktatási év indulásához. = 7. évf. 1964. 7. sz. 183-184. p.

Szakszervezeti könyvtárunkról. = 7. évf. 1964. 4. sz. 116. p.

SOMKUTI Gabriella: Csehszlovákiában
jártunk. = 7. évf. 1964. 6. sz.
180-181. p.

SOMKUTI Gabriella: A keszthelyi üdü-
lésről. = 6. évf. 1963. 4. sz. 122-
123. p.

A SzOT Elnökségének határozata a
szakszervezeti alapszervek újra-
választásáról. = 7. évf. 1964.
9. sz. 261-262.p.

HALOTTAINK

[OSÉP Attila]: Páli Sándor 1904-1963.
= 6. évf. 1963. 1. sz. 28.p.

[Koncz Béláné]: Beck Lajos 1913-1964.
= 7. évf. 1964. 6. sz. 179.p.

[SCHNELLER Károly]: Szilágyi Mihály
1898-1964. = 7. évf. 1964. 2. sz.
55.p.

DEZSÉNYI Béla: Fitz József 1888-1964.
= 7. évf. 1964. 7. sz. 181-182. p.

OSZK
HÍRADÓ

8

VII. ÉVFOLYAM • 1964 • OKTÓBER

OSZK
HÍRADÓ

7

VII. ÉVFOLYAM • 1964 • SZEPTEMBER

10

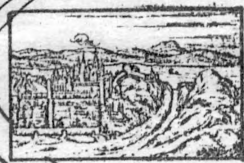
VII. ÉVFOLYAM • 1964 • DECEMBER

OSZK
HÍRADÓ

OSZK
HÍRADÓ

1

VII. ÉVFOLYAM • 1964 • JANUÁR

OSZK
HÍRADÓ

4

VII. ÉVFOLYAM

OSZK
HÍRADÓ

5

VII. ÉVFOLYAM • 1964 • DECEMBER

OSZK
HÍRADÓ

3

VII. ÉVFOLYAM • 1964 • SZEPTEMBER

1

VII. ÉVFOLYAM • 1964 • JANUÁR

OSZK
HÍRADÓ